

Izglītības un zinātnes ministrija

IZGLĪTĪBAS UN ZINĀTNES MINISTRIJAS 2022. GADA PUBLISKAIS PĀRSKATS

2023

SATURA RĀDĪTĀJS

I PAMATINFORMĀCIJA	3
1.1 JURIDISKAIS STATUSS	3
1.2 GALVENĀS POLITIKAS JOMAS UN DARBĪBAS VIRZIENI	3
1.3 PADOTĪBĀ ESOŠĀS IESTĀDES	3
II FINANŠU RESURSI UN TO IZLIETOJUMS.....	5
III DARBĪBAS REZULTĀTI UN SNIEGTIE PAKALPOJUMI.....	6
3.1. VISPĀRĒJĀS IZGLĪTĪBAS JOMA.....	6
3.1.1. Vispārējā izglītība	6
3.1.2. Iekļaujošā izglītība	10
3.1.3. Pedagoģu izglītība	12
3.2. PROFESIONĀLĀ IZGLĪTĪBA UN PIEAUGUŠO IZGLĪTĪBA.....	14
3.2.1. Profesionālā izglītība	14
3.2.2. Pieaugušo izglītība	15
3.3. AUGSTĀKĀ IZGLĪTĪBA.....	16
3.4. ZINĀTNE	21
3.5. SPORTS	25
3.6. VALSTS VALODA.....	26
3.7. JAUNATNES POLITIKA.....	28
3.8. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA UN ES LIETAS.....	29
IV PĀRSKATS PAR PAR MINISTRIJAS VADĪBAS UN DARBĪBAS UZLABOŠANAS SISTĒMĀM.....	32
4.1. NOZARES VADĪBA.....	32
4.2. INFORMĀCIJAS TEHNOLOĢIJU ATTĪSTĪBA	33
V PĒTĪJUMI UN IEKŠĒJAIS AUDITS	34
5.1. PĒTĪJUMI	34
5.2. IEKŠĒJAIS AUDITS.....	35
VI PERSONĀLS.....	35
VII KOMUNIKĀCIJA AR SABIERĪBU	37
7.1. SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA UN IZGLĪTOŠANA	37
7.2. SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU	38
VIII 2023. GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI.....	38

I PAMATINFORMĀCIJA

1.1 JURIDISKAIS STATUSS

Izglītības un zinātnes ministrija (turpmāk – ministrija) ir vadošā valsts pārvaldes iestāde izglītības, zinātnes un sporta nozarē, kā arī jaunatnes politikas un valsts valodas politikas jomā. Ministrijas funkcijas ir izstrādāt izglītības, zinātnes, sporta, jaunatnes un valsts valodas politiku, organizēt un koordinēt izglītības, zinātnes, sporta, jaunatnes un valsts valodas politikas īstenošanu, kā arī veikt citas ārējos normatīvajos aktos noteiktās funkcijas, lai veicinātu izglītotu, fiziski un garīgi attīstītu, patriotiski noskaņotu personību attīstību un veidotu vienotu Latvijas sabiedrību.

Ministrija nodrošina sabiedrības informēšanu par izglītības sistēmas aktualitātēm, pieņemto lēmumu skaidrošanu un saikni ar sabiedrību, ievērojot komunikācijas procesa labākās tradīcijas un pārskatāmas valsts pārvaldes darbības pamatprincipus.

1.2 GALVENĀS POLITIKAS JOMAS UN DARBĪBAS VIRZIENI

Galvenās ministrijas politikas jomas, nozares un darbības virzieni ir:

- izglītības, zinātnes, sporta, jaunatnes un valsts valodas politikas īstenošanas vispārējā vadība;
- vispārējās izglītības, vērtībizglītības un interešu izglītības politika, kvalitāte un pārvalde;
- profesionālās izglītības, tālākizglītības un mūžizglītības politika, kvalitāte un pārvalde;
- augstākās izglītības un zinātniskās darbības politika, kvalitāte un pārvalde;
- sporta politika un pārvalde;
- vienotas valsts politikas izstrāde jaunatnes politikas nozarē un tās koordinēta īstenošana;
- valsts valodas politika un pārvalde.

1.3 PADOTĪBĀ ESOŠĀS IESTĀDES

Izglītības kvalitātes valsts dienests (turpmāk – IKVD) ir ministrijas pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas reģistrē izglītības iestādes, zinātniskās institūcijas un bērnu uzraudzības pakalpojuma sniedzējus un uztur šos reģistrus; licencē izglītības programmas (izņemot interešu izglītības, pieaugušo neformālās izglītības un augstākās izglītības studiju programmas); nodrošina vispārējās un profesionālās izglītības (izņemot augstāko profesionālo izglītību) kvalitātes novērtēšanu; organizē ārpusformālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanu; izsniedz pedagogu privātprakses uzsākšanas sertifikātus un nodrošina to uzskaiti, kā arī kontrolē un uzrauga izglītības procesa atbilstību nozari regulējošajiem normatīviem.

Valsts izglītības attīstības aģentūra (turpmāk – VIAA) ir izglītības un zinātnes ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts politiku Eiropas Savienības (turpmāk – ES) struktūrfondu, mūžizglītības, ārvalstu stipendiju un sadarbības programmu, Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu un grantu shēmu īstenošanā izglītības, zinātnes un pētniecības jomā, kā arī karjeras atbalsta jautājumos, piedāvājot konsultatīvu atbalstu un plašu informācijas klāstu par izglītības nozares attīstības iespējām Latvijā un Eiropā. Veic ES pētniecības un inovācijas pamatprogrammas “Apvārsnis 2020” nacionālā kontaktpunkta funkcijas.

Valsts izglītības satura centrs (turpmāk – VISC) ir izglītības un zinātnes ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas nodrošina mācību satura izstrādi vispārējā un profesionālajā izglītībā un pārbauda tā īstenošanu, nodrošina mācību sasniegumu novērtēšanu valsts pārbaudījumos vispārējā izglītībā un valsts pārbaudījumu satura izstrādi un norisi profesionālajā izglītībā, kā arī koordinē atbilstošas mācību literatūras izstrādi, īsteno pedagogu profesionālo pilnveidi un nodrošina

valsts valodas prasmju pārbaudi profesionālo un amata pienākumu veikšanai pastāvīgās uzturēšanās atļaujas saņemšanai un ES pastāvīgā iedzīvotāja statusa iegūšanai. Nodrošina Latvijas skolu jaunatnes Dziesmu un deju svētku sagatavošanu un norisi.

Latviešu valodas aģentūra (turpmāk – LVA) ir izglītības un zinātnes ministra pakļautībā esoša valsts pārvaldes iestāde, kuras darbības mērķis ir veicināt latviešu valodas – Latvijas Republikas valsts valodas un ES oficiālās valodas – statusa nostiprināšanu un ilgtspējīgu attīstību saskaņā ar dokumentā “Valsts valodas politikas pamatnostādnes 2021.-2027. gadam” noteiktajām prioritātēm.

Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra (turpmāk – JSPA) ir izglītības un zinātnes ministra pakļautībā esoša valsts iestāde, kuras mērķis ir veicināt jauniešu aktivitāti un mobilitāti, līdzdalību jaunatnes brīvprātīgā darba, neformālās izglītības un jaunatnes informācijas programmās un projektos, kā arī veicināt jauniešu neformālo izglītību.

Latvijas Zinātnes padome (turpmāk – LZP) kopš 2020.gada 1.jūlija ir izglītības un zinātnes ministra pārraudzībā esoša tiešās pārvaldes iestāde. LZP darbības mērķis ir īstenot valsts zinātnes un tehnoloģiju attīstības politiku, nodrošinot normatīvajos aktos deleģēto no valsts budžeta, kā arī ES struktūrfondu un citu ārvalstu finanšu instrumentu finansēto zinātnisko pētījumu programmu un projektu ekspertīzi, ieviešanu un uzraudzību.

Latvijas Sporta muzejs ir izglītības un zinātnes ministra pārraudzībā esoša valsts pārvaldes iestāde, kas veic Latvijas sporta kultūras mantojuma saglabāšanu un pētīšanu, kā arī Latvijas sporta vēstures popularizēšanu sabiedrībā.

Saskaņā ar ministrijas nolikumu, ministrijas padotībā un pārraudzībā 2022. gadā bija arī Latvijas Zinātņu akadēmija; Elektronikas un datorzinātņu institūts; Fizikālās enerģētikas institūts; Latvijas Biomedicīnas pētījumu un studiju centrs; Latvijas Organiskās sintēzes institūts; Latvijas Valsts koksnes ķīmijas institūts; Banku augstskola; Daugavpils Universitāte; Latvijas Jūras akadēmija; Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmija; Latvijas Universitāte; Liepājas Universitāte; Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija; Rīgas Tehniskā universitāte; Ventpils Augstskola; Vidzemes Augstskola; Jēkabpils Agrobiznesa koledža; Liepājas Jūrniecības koledža; Profesionālās izglītības kompetences centrs "Rīgas Tehniskā koledža"; Rīgas Celtniecības koledža; Aizkraukles Profesionālā vidusskola; Latgales industriālais tehnikums; Daugavpils Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums (*saskaņā ar Ministru kabineta 2021.gada 21.decembra rīkojumu Nr.985 “Par Daugavpils Tirdzniecības profesionālās vidusskolas un Daugavpils tehnikuma reorganizāciju un Daugavpils Tehnoloģiju un tūrisma tehnikuma izveidošanu” ar 2022.gada 1.jūliju reorganizētas Izglītības un zinātnes ministrijas pakļautībā esošās profesionālās izglītības iestādes – Daugavpils Tirdzniecības profesionālā vidusskola un Daugavpils tehnikums –, tās apvienojot un izveidojot ministrijas pakļautībā esošu profesionālās izglītības iestādi – Daugavpils Tehnoloģiju un tūrisma tehnikumu*); Jelgavas tehnikums; Kandavas Lauksaimniecības tehnikums; Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma tehnikums; Ogres tehnikums; Vidzemes tehnoloģiju un dizaina tehnikums; Profesionālās izglītības kompetences centrs “Liepājas Valsts tehnikums”; Profesionālās izglītības kompetences centrs “Rīgas Valsts tehnikums”; Rēzeknes tehnikums; Rīgas Mākslas un mediju tehnikums; Rīgas 3. arodskola; Rīgas Stila un modes tehnikums; Rīgas Tirdzniecības profesionālā vidusskola; Saldus tehnikums; Smiltenes tehnikums; Valmieras tehnikums; Ventpils tehnikums; Murjāņu sporta ģimnāzija; Sociālās korekcijas izglītības iestāde “Naukšēni” (*saskaņā ar Ministru kabineta 2022.gada 14.jūlija rīkojumu Nr.528 „Par sociālās korekcijas izglītības iestādes „Naukšēni” likvidāciju” ar 2022. gada 1. oktobri Izglītības un zinātnes ministrijas padotībā esošā sociālās korekcijas izglītības iestāde "Naukšēni" ir likvidēta*).

Ministrija ir valsts kapitāla daļu turētāja šādās kapitālsabiedrībās (uzņēmēj-sabiedrībās): sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Latvijas Nacionālais sporta centrs””; valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Rīgas Tūrisma un radošās industrijas tehnikums””; sabiedrība ar ierobežotu atbildību “Latvijas Olimpiskā vienība”.

II FINANŠU RESURSI UN TO IZLIETOJUMS

2022. gadā ministrija nodrošināja tās pārziņā esošo funkciju sekmīgu īstenošanu piešķirtā valsts budžeta ietvaros, kā arī aktīvi piesaistīja dažādu ES politikas instrumentu un ārvalstu finanšu palīdzības instrumentu finansējumu.

1.tabula

Finansiālie rādītāji	Faktiskā izpilde 2021. gadā, EUR	2022. gadā	
		Apstiprināts likumā, plāns gadam (ar izmaiņām), EUR	faktiskā izpilde, EUR
Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	844 574 192	940 870 192	920 418 413
Dotācijas	800 014 905	884 267 298	873 590 871
Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	4 366 226	7 047 530	6 442 956
Ārvalstu finanšu palīdzība	35 198 785	40 054 199	32 173 687
Transferti	4 994 276	9 501 165	8 210 899
Izdevumi kopā	827 367 867	943 402 400	894 346 817
Uzturēšanas izdevumi kopā	805 959 267	920 411 814	874 264 898
<i>Kārtējie izdevumi</i>	111 154 236	137 185 126	124 615 434
<i>Procentu izdevumi</i>	510 799	708 586	699 654
<i>Subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti</i>	78 833 731	94 118 112	83 387 452
<i>Kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība</i>	5 244 768	7 049 557	4 507 463
<i>Uzturēšanas izdevumu transferti</i>	610 215 733	681 350 433	661 054 895
Izdevumi kapitālieguldījumiem	21 408 600	22 990 586	20 081 919

Tabulā: Izglītības un zinātnes ministrijas valsts budžeta finansējums un tā izlietojums 2021. un 2022. gadā, EUR

2.tabula

Budžeta programmas/apakšprogramma	Apstiprināts likumā, plāns gadam (ar izmaiņām), EUR	Budžeta izpilde pārskata periodā, EUR
62.08.00 Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) projekti (2014-2020)	21 307 175	19 048 819
63.08.00 Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekti (2014-2020)	43 205 645	38 681 663

63.10.00 Eiropas Sociālā fonda Plus (ESF+) projektu īstenošana (2021–2027)	143 724	143 723
64.08.00 Eiropas Lauksaimniecības garantiju fonda (ELGF) maksājumi (2014-2020)	13 697	12 941
69.06.00 Mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" projektu īstenošana	752 494	704 875
69.07.00 Mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" projektu īstenošana (2021-2027)	14 795	11 836
69.21.00 Atmaksas valsts pamatbudžetā par mērķa "Eiropas teritoriālā sadarbība" pārrobežu sadarbības programmu, projektu un pasākumu īstenošanu (2014-2020)	1 425 420	1 376 946
Kopā	66 862 950	59 980 803

Tabulā: Ārvalstu finanšu instrumentu investīcijas

III DARBĪBAS REZULTĀTI UN SNIEGTIE PAKALPOJUMI

3.1. VISPĀRĒJĀS IZGLĪTĪBAS JOMA

Lai mērķtiecīgi īstenotu Izglītības attīstības pamatnostādnes 2021. – 2027. gadam „Nākotnes prasmes nākotnes sabiedrībai”, 2022.gadā apstiprināts IZM izstrādātais rīcības plāns līdz 2023.gadam. Pamatnostādņu rīcības plāns ataino trīs vienlīdz svarīgas izglītības horizontālās prioritātes visās izglītības pakāpēs: digitalizācija, izglītības kvalitātes vadība un uzraudzība, kā arī stratēģiska un efektīva izglītības iestāžu vadība.

3.1.1. Vispārējā izglītība

3.tabula

Budžeta programmas/apakšprogramma	Apstiprināts likumā, plāns gadam (ar izmaiņām), EUR	Budžeta izpilde pārskata periodā, EUR
01.03.00 Sociālās korekcijas izglītības iestāde	527 591	502 756
01.05.00 Dotācija privātajām mācību iestādēm	13 681 846	13 675 110
01.07.00 Dotācija brīvpusdienu nodrošināšanai 1.,2. un 3. klases izglītojamiem	9 840 708	9 840 707
01.08.00 Vispārējās izglītības atbalsta pasākumi	370 039	370 019
01.11.00 Pedagogu profesionālās kompetences pilnveidošana	1 245 316	1 220 214

01.14.00 Mācību literatūras iegāde	4 524 288	4 507 133
12.00.00 Finansējums asistenta pakalpojuma nodrošināšanai personai ar invaliditāti pārvietošanas atbalstam un pašaprūpes veikšanai	1 915 579	1 913 353
62.resora "Mērķdotācijas pašvaldībām" budžeta programmas: 01.00.00 "Mērķdotācijas izglītības pasākumiem" 05.00.00 "Mērķdotācijas pašvaldībām – pašvaldību izglītības iestāžu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām" 10.00.00 "Mērķdotācijas pašvaldībām – pašvaldību izglītības iestādēs bērnu no piecu gadu vecuma izglītošanā nodarbināto pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām" 99.00.00 Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem izlietojums	443 290 397	443 254 885
Kopā	475 395 764	475 284 177

Tabula: Finanšu resursu izdevumi vispārējās izglītības īstenošanai

No 2022. gada 1. septembra **pedagoga zemākā mēneša darba algas likme palielināta** no 830 eiro līdz 900 eiro (par 8,4%). Savukārt pirmsskolas izglītības pedagogu zemākās darba algas likmes paaugstinājums bija 11,2% apmērā – no 872 eiro līdz 970 eiro. Pildot panākto vienošanos ar Latvijas izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrību, valdība 2022. gada 17. septembrī atbalstīja Izglītības un zinātnes ministrijas sagatavoto informatīvo ziņojumu „Par pedagogu darba slodzes līdzsvarošanu un likmes paaugstināšanu”, bet 2022. gada 13. decembrī apstiprināja grozījumus Ministru kabineta 2016. gada 5. jūlija noteikumos Nr. 445 "Pedagogu darba samaksas noteikumi", atbalstot finansējuma piešķiršanu 61 671 021 eiro apmērā 2023. gadā un 62 383 053 eiro 2024. gadā un turpmāk. Saskaņā ar grozījumiem jau no 2023. gada 1. janvāra pirmsskolas izglītības iestāžu pedagogiem zemākā darba algas likme tiks paaugstināta vēl par 100 eiro (līdz 1070 eiro) un par 11% paaugstināts kopējais atalgojuma fonds.

2022. gada 1. septembrī stājās spēkā jauns **finansēšanas modelis „Skolēns pašvaldībā”** – valsts finansējumu pedagogu darba samaksai aprēķina un pārskaita pašvaldībām, kuras to tālāk sadala savām izglītības iestādēm. Tādējādi skolu dibinātāju – pašvaldību – rokās tiek nodota atbildība izlemt – kādas, cik lielas un cik noslogotas skolas sava novada bērniem spējām attīstīt un kā veidot optimālu, cilvēka cienīgu skolotāja atalgojumu.

Izstrādāti un Saeimā pieņemti grozījumi Izglītības likumā un Vispārējās izglītības likumā, kas paredz **pāreju uz mācībām tikai latviešu valodā** trīs gadu laikā – līdz 2025. gada septembrim. Izmaiņas likumos pieņemtas, lai īstenotu secīgu pāreju uz mācībām valsts valodā vispārējās izglītības pirmsskolas un pamatzglītības pakāpē un veicinātu sekmīgu pilnveidotā mācību satura un pieejas ieviešanu visās Latvijas izglītības iestādēs. Grozījumi paredz, ka mazākumtautību valodas un kultūrvēstures apguve tiks nodrošināta interešu izglītības programmas ietvaros atbilstoši Latvijas Republikas Satversmei un starptautiskajām saistībām.

Noslēgusies **datoru iepirkuma pirmā procedūra** un IZM iegādājusies 25 080 datorus, kas līdz 2022. gada beigām tiks sadalīti Latvijas skolām. Līdz ar Acer Chromebook 314 modeļa datoru iegādi Latvijas izglītības ekosistēmā ienāk Chrome operētājsistēma, dažādojot pieejamās tehnoloģijas. Datoru iegāde notiek ES struktūrfondu projekta “Izglītības iestāžu digitalizācija 7.-

9.klasēm” ietvaros. Līdz 2025. gada beigām skolu datoru iegādei plānots vēl papildus investēt vairāk nekā 50 miljonus eiro.

Valdībā atbalstīts IZM priekšlikums par 3,7 milj. eiro piešķiršanu no valsts budžeta līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem, lai nodrošinātu **digitālo platformu mācību materiālu pieejamību**. Skolēniem un pedagogiem tiek nodrošināta iespēja izvēlēties digitālās mācību platformas – soma.lv, maconis.lv un uzdevumi.lv, savukārt vidējās izglītības posmā ir iespēja abonēt arī letonika.lv, Ebsco vai Britannica resursus pētniecības un padziļinātā satura pieejamībai.

2022.gada maija beigās visās Latvijas skolās noslēdzās **CO2 gaisa kvalitātes mērītāju** uzstādīšana. Gaisa kvalitātes mērierīces ir nodrošinātas visās valsts un pašvaldību dibinātajās vispārējās un speciālās izglītības iestādēs, kā arī profesionālās izglītības iestādēs atbilstoši klašu komplektu un mācību grupu skaitam. Kopumā skolās uzstādīti ap 14 000 sensoru, no valsts budžeta šim mērķim atvēlot 4,3 milj. eiro.

Sākti priekšdarbi, lai no 2026./2027. mācību gada visās izglītības iestādēs **kā otra svešvaloda** tiktu nodrošināta kāda no Eiropas Savienības (ES) valodām vai svešvaloda, kuras apguvi regulē noslēgtie starpvaldību līgumi izglītības jomā. Šīs izmaiņas veicinās jauniešu pilnvērtīgu iekļaušanos Eiropas izglītības telpā, sekmēs ES oficiālo valodu apguvi un pavērs plašākas nodarbinātības iespējas ES un ārpus tās.

Lai nodrošinātu **speciālās izglītības iestāžu tīkla sakārtošanu** un katra bērna speciālajām vajadzībām atbilstošu izglītību, izstrādāts informatīvais ziņojums “Par speciālās izglītības iestāžu tīkla izvērtējumu”, kurā sniegti priekšlikumi ilgtspējīga speciālās izglītības iestāžu tīkla veidošanai atbilstoši katra bērna speciālām vajadzībām. Speciālās izglītības iestāžu tīkla kārtošanu sadarbībā ar pašvaldībām plānots veikt pakāpeniski – līdz 2027. gadam.

Valdībā apstiprināti grozījumi [noteikumos](#), kas nosaka – no 2023./2024. mācību gada skolēniem būs jākārto arī valsts pārbaudes darbs dabaszinībās vispārīgajā līmenī vai fizikā, ķīmijā, vai bioloģijā vismaz optimālajā līmenī.

Apstiprināti grozījumi noteikumos, kas nosaka **vērtēšanas pieeju un izmaiņas** gan pamata, gan vispārējās vidējās izglītības posmā. Izmaiņas veiktas, jo līdz šim spēkā esošie MK noteikumi nenoteica izvērstu mācību snieguma vērtēšanas sistēmiskuma principa skaidrojumu, tāpēc izveidojās situācija, ka esošie teorētiskie vērtēšanas principi nesaskan ar praktiskiem paņēmieniem, kas tiek īstenoti skolā. Noteikumi stāsies spēkā stāsies spēkā 2023. gada 1. septembrī.

Apstiprināti grozījumi noteikumos, kas **palielina valsts pārbaudījumu minimālo procentu sliekšni**. Katru gadu minimālo procentu sliekšni palielinās par 5%. Vidējās izglītības programmu absolventi šajā mācību gadā atestātu varēs iegūt, ja centralizētajā eksāmenā saņemts 10% vērtējums, 2023./2024. mācību gadā – 15%, savukārt 2024./2025. mācību gadā – 20%. Lai mazinātu to skolēnu skaitu, kas valsts pārbaudes darbos iegūst zemu vērtējumu, tiks organizēts metodiskais atbalsts pedagogiem, izstrādāti vērtēšanas kritēriji un detalizētas valsts pārbaudes darbu programmas, kurās būs publicētas valsts pārbaudes darbos pārbaudāmās zināšanas, prasmes.

Apstiprināti MK noteikumi par centralizēto eksāmenu saturu un norises kārtību, kas no 2022./2023. mācību gada paredz uzsākt pakāpenisku pāreju uz augstākā līmeņa valsts **pārbaudes darbu īstenošanu tiešsaistē**. Pirmais solis šo noteikumu praktiskā realizācijā bija angļu valodas augstākā līmeņa eksāmena izmēģinājums tiešsaistē.

Sadarbībā ar Latvijas Universitāti (LU) 2022. gada rudenī sākts **pētījums pieejas „skola kā mācīšanās organizācija”** īstenošanas atbalstam Latvijas izglītības iestādēs. Tā laikā tiks izpētīta šīs pieejas izmantošanas prakse un attīstības iespējas Latvijā vispārējā un profesionālajā izglītībā. Tāpat plānots izstrādāt modeļi un instrumentu izglītības iestādes pašvērtējumam un progresa novērtēšanai izglītības iestādes un nacionālā līmenī.

Lai nodrošinātu emocionālās un fiziskās vardarbības izskaušanu un nepieļaujamību izglītības iestādēs, izstrādāti un Saeimā pieņemti **grozījumi Izglītības likumā**.

Sagatavoti un valdībā apstiprināti Eiropas Savienības (ES) Atveseļošanas fonda investīciju programmas [noteikumi](#), līdz ar to **pašvaldībām būs pieejami vairāk nekā 30,6 milj. eiro**, lai vismaz 20 reģionāli nozīmīgās pamatskolās nodrošinātu **infrastruktūras modernizāciju**, turpinot skolu tīkla attīstību un sakārtošanu atbilstoši mūsdienu vispārējās izglītības vajadzībām.

Valdība atbalstīja IZM priekšlikumu par **finansējuma palielināšanu 1.-4. klašu skolēnu brīvpusdienām**. Tādējādi no 2022. gada 1. septembra finansējums viena bērna ēdināšanai dienā sasniedza 2,15 eiro līdzšinējo 1,42 eiro vietā. Pusi no šīs summas sedz valsts, pusi - pašvaldība. IZM noslēgusi līgumu par **pētījumu, kurā tiks izvērtēts privāto vispārējās izglītības iestāžu** (pamatizglītības un vidējās izglītības pakāpē) ieguldījums izglītības attīstības mērķu sasniegšanā un vispārējās izglītības nodrošināšanā. Pētījumu plānots veikt līdz 2023. gada maijam.

Valdība apstiprinājusi noteikumus par kārtību, kādā īstenojamas **attālinātās mācības**, lai tās būtu efektīva, kvalitatīva, pilnvērtīga un iekļaujoša klātienes mācību procesa sastāvdaļa. Ir noteikts procentuāli maksimālais attālinātajās mācībās īstenojamais mācību stundu skaits vienā mācību priekšmetā, kursā vai modulī un mācību gadā kopumā. Atkarībā no attālināto mācību mērķa un iespējām, tās var notikt kā, piemēram, individuāls vai grupu darbs, konsultācijas vai projekta darbs un risināties dažādās vietās: bibliotēkās, laboratorijās, pētniecības iestādēs, muzejos, dabā, mājās u.c.

Lai mērķtiecīgi īstenotu Izglītības attīstības pamatnostādnes 2021. – 2027. gadam „Nākotnes prasmes nākotnes sabiedrībai”, ir izstrādāts un valdībā apstiprināts **Pamatnostādņu rīcības plānu līdz 2023. gadam**. Tajā iezīmētas dažādas darbības un definēti rezultāti, lai īstenotu četrus izglītības attīstības mērķus: (1) augsti kvalificēts personāls; (2) mūsdienīgs izglītības piedāvājums; (3) atbalsts ikviena izaugsmei; (4) efektīva izglītības sistēmas un resursu pārvaldība.

Liels atbalsts sniegts ikvienam bērnam, kas Latvijā ieradās bēgļu gaitās no **Ukrainas**. 2022./2023. mācību gadā bērniem ir iespēja iegūt izglītību valsts valodā vai mazākumtautību valodā pirmsskolas izglītības un pamatizglītības pakāpē. Nepilngadīgiem Ukrainas civiliedzīvotājiem ir tiesības turpināt arī iepriekš uzsāktās profesionālās izglītības iegūvi, apgūstot profesionālās vidējās izglītības programmu. Izglītības iestādes saņem finansējumu par pedagogu papildu pienākumiem darbā ar Ukrainas skolēniem – 257 eiro par katru izglītojamo, tāpat par katru bērnu tiek pārskaitīti 50 eiro gadā mācību līdzekļu iegādei. 2022. gada vasarā Valsts izglītības satura centrs sadarbībā ar pašvaldībām organizēja skolēnu vasaras nometnes, kurās bērniem bija iespēja gan mācīties latviešu valodu, gan iesaistīties cita veida radošās aktivitātes, pilnveidojot komunikācijas un saskarsmes iemaņas.

Ukrainas civiliedzīvotājiem, kuri **Ukrainā strādājuši par profesionālās un interešu izglītības pedagogiem**, kā arī vispārējās izglītības svešvalodas skolotājiem, ir iespēja šajās profesijās strādāt arī Latvijā sadarbībā ar skolotāju mentoru. Ukrainas civiliedzīvotāji, kuri ir ieguvuši pedagoga kvalifikāciju, ir tiesīgi strādāt par pedagogu, neņemot vērā normatīvajos aktos pedagoga profesijai noteiktās prasības, ja viņi piedalās tikai nepilngadīgu Ukrainas civiliedzīvotāju izglītības procesa īstenošanā. Veicot grozījumus Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likumā, tika noteikts, ka Latvijas kompetentā institūcija ir tiesīga lemt par profesionālās kvalifikācijas atzīšanu pedagoga profesijā, neprasot no pretendenta visus dokumentus, ja iespējams pārliecināties par pretendenta izglītības dokumentu un veikto profesionālo darbību attiecīgajā profesijā vai specialitātē Ukrainā.

4.tabula

	2021./2022.	2022./2023.
Bērnu skaits pirmsskolas izglītības programmās kopā, t.sk. bērnu skaits, kas īsteno obligāto pirmsskolas izglītību (bērni no piecu gadu vecuma)	99443	98031 (izmaiņas -1412; -1,4%)
Bērnu skaits pirmsskolas izglītības grupās, kas īsteno obligāto pirmsskolas izglītību (bērni no piecu gadu vecuma)	44059	43911 (izmaiņas -148; -0,33%)
Izglītības iestāžu skaits, kuras īsteno pirmsskolas izglītības programmas	964	954 (izmaiņas -10; -1%)

Pedagogu skaits pirmsskolas izglītības iestādēs	12010	11639 (izmaiņas -371; -3,1%)
---	-------	---------------------------------------

Tabulā: Galvenie pirmsskolas izglītības indikatori 2021./2022. mācību gadā un 2022./2023. mācību gada sākumā

5.tabula

	2021./2022.	2022./2023.	Izmaiņas	%
Izglītojamo skaits pamatizglītības posmā	181632	186066	+4434	+2,4 %
Otrgadnieku skaits pamatizglītības posmā	1803	2324	+521	+28,8%
Izglītības iestāžu skaits, kuras īsteno vispārējās pamatizglītības programmas, tajā skaitā speciālās izglītības iestādes, vakara (maiņu) skolas, profesionālās izglītības iestādes	664	640	-24	-3,6%

Tabulā: Galvenie pamatizglītības indikatori 2021./2022. mācību gadā un 2022./2023. mācību gada sākumā

6.tabula

	2021./2022.	2022./2023.	Izmaiņas	%
Izglītojamo skaits vidējās izglītības pakāpē	35639	35031	-608	-1,7%
t.sk. vakara un neklātienas programmās	7133	7056	-77	-0,1%
Izglītības iestādes, kuras īsteno vispārējās vidējās izglītības programmas	301	274	-27	-8,9%

Tabulā: Galvenie vispārējās vidējās izglītības indikatori 2021./2022. mācību gadā un 2022./2023. mācību gada sākumā

3.1.2. Iekļaujošā izglītība

2021. gadā apstiprināta pagaidu kārtība bērnu speciālo vajadzību izvērtēšanai, uzsākot obligāto izglītību piecu gadu vecumā. Vienlaikus pieņemts lēmums līdz 2023. gada beigām izstrādāt vienotu agrīnās attīstības vajadzību novērtējuma metodisko instrumentu komplektu, kas ļaus pirmsskolā speciālās vajadzības noteikt jau no pusotra gada vecuma.

Jau 2020. gada 1. oktobrī Bērnu tiesību aizsardzības likumā tika pieņemti grozījumi, kas paredzēja no 2021. gada 1. septembra izvērtēt katra bērna speciālās vajadzības, uzsākot obligāto izglītību. Lai to īstenotu, valsts, pašvaldību un privātajās mācību iestādēs ir jānosaka atbilstoši individuāli pedagoģiskā un psiholoģiskā atbalsta pasākumi. Likumā noteikts deleģējums MK noteikt bērnu speciālo vajadzību izvērtēšanas metodiku pirmsskolas izglītības iestādēm. IZM sagatavotā metodika paredz, ka katrā pirmsskolas izglītības iestādē jānosaka par bērnu speciālo vajadzību izvērtēšanu atbildīgais pedagogs. Bērniem līdz piecu gadu vecumam, kā arī vecākiem bērniem, kas apgūst pirmsskolas izglītības programmu (gan izglītības iestādē, gan ārpus tās), speciālo vajadzību izvērtēšanā, tāpat kā līdz šim, būs iespēja izmantot pašvaldību pedagoģiski medicīnisko komisiju pakalpojumus. Noteikumu projekts "Izglītojamo speciālo vajadzību izvērtēšanas metodika pirmsskolas izglītības iestādēs" pieejams MK tīmekļvietnē.

2022. gada 11. janvārī pieņemti Ministru kabineta noteikumi Nr. 11 “Kārtība, kādā izglītojamie tiek uzņemti vispārējās izglītības programmās un atskaitīti no tām, kā arī obligātās prasības izglītojamo pārcelšanai nākamajā klasē”, kuri stājas spēkā 2022. gada 13. janvārī. Minētie noteikumi nosaka kārtību, kādā izglītojamie tiek uzņemti vispārējās pamatizglītības un vispārējās vidējās izglītības programmās, tajā skaitā speciālās izglītības programmās, kā arī pirmsskolas izglītības programmās speciālās izglītības iestādēs un speciālās pirmsskolas izglītības grupās un atskaitīti no tām.

2022. gadā Latvijā darbojas 10 speciālās izglītības iestādes attīstības centri. Šobrīd visos Latvijas plānošanas reģionos ir pieejami šādi speciālās izglītības iestādes attīstības centri:

- Rīgas plānošanas reģionā darbojas trīs centri – Rīgas Strazdumuižas vidusskola-attīstības centrs, Rīgas 5. pamatskola-attīstības centrs un Rīgas 1. pamatskola - attīstības centrs;
- Kurzemes plānošanas reģionā darbojas divi centri – Viduskurzemes pamatskola - attīstības centrs un Liepājas Līvupes pamatskola - attīstības centrs;
- Vidzemes plānošanas reģionā darbojas viens centrs - Valmieras Gaujas krasta vidusskola – attīstības centrs;
- Zemgales plānošanas reģionā darbojas divi centri – Kokneses pamatskola - attīstības centrs un Jelgavas pamatskola “Valdeka” - attīstības centrs;
- Latgales plānošanas reģionā darbojas divi centri – Daugavpils Stropu pamatskola - attīstības centrs un Rēzeknes pamatskola - attīstības centrs.

Speciālās izglītības attīstības centru darbības mērķis ir nodrošināt konsultatīva un metodiska atbalsta sniegšanu vecākiem, bērniem un pedagogiem.

Speciālās izglītības attīstības darbības jomas ir:

- agrīnas speciālo vajadzību diagnostikas nodrošināšana pirmsskolas vecuma bērniem neatkarīgi no izglītības ieguves vietas;
- metodiskas un pedagoģiskas palīdzības nodrošināšana izglītības iestāžu pedagogiem jautājumos par atbalsta pasākumu piemērošanu, individuālā izglītības programmas apguves plāna izstrādi un mācību sasniegumu dinamikas izvērtējumu izglītojamam ar speciālām vajadzībām;
- mācību vai metodisko atbalsta materiālu izstrādāšana, lai veicinātu izglītojamo ar speciālām vajadzībām integrēšanu izglītības apguves procesā;
- konsultāciju nodrošināšana izglītības iestāžu izglītojamiem ar speciālām vajadzībām vai viņu likumiskajiem pārstāvjiem neatkarīgi no izglītojamo izglītības ieguves vietas;
- informatīvi izglītojošu pasākumu organizēšana, t.sk. pedagogu profesionālās kompetences pilnveides pasākumu par iekļaujošo izglītību un palīdzības iespējām izglītojamiem ar speciālām vajadzībām;
- sadarbība pētniecības jautājumos ar augstskolām, kuras īsteno pedagoģijas studiju programmas.

Lai sniegtu metodisko atbalstu pedagogiem un veicinātu iekļaujošās izglītības nodrošināšanu, 10 speciālās izglītības attīstības centriem tiek piešķirts valsts finansējums pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kursu īstenošanai.

7.tabula

	2021./2022.	2022./2023.	Izmaiņas	%
Izglītojamo ar speciālām vajadzībām skaits	17199	18567	+1368	+7,9%
t.sk. speciālās izglītības iestādēs	3709	4418	+709	+19,1%
t.sk. speciālajās klasēs pie dienas vai vakara un neklātienes skolām	1620	1678	+58	+3,5%
t.sk. integrēti vispārējās izglītības iestādēs	11870	12471	+601	+5%

Tabulā: Galvenie iekļaujošās izglītības indikatori 2021./2022. mācību gadā un 2022./2023. mācību gada sākumā

3.1.3. Pedagogu izglītība

2022. gadā vismaz 2290 pedagogi pilnveidoja profesionālo kompetenci 12 pedagogu profesionālās kompetences pilnveides programmās, t.sk. 1699 pedagogi pilnveidoja digitālās prasmes. Prioritāri atbalsts tika sniegts lietpratībā balstītā mācību satura un jaunās mācīšanās pieejas ieviešanai sniegts pirmsskolas pedagogiem un mācību priekšmetu/kursu skolotājiem.

Kā prioritārie virzieni pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kontekstā tika izvirzīti datorikas un STEM priekšmetu profesionālās pilnveides programmas. Programmas ir apguvuši attiecīgi 35 un 19 pedagogi. 2022. gadā tika īstenotas profesionālās kompetences pilnveides programmas “sociālais pedagogs” (52 dalībnieki) un “speciālās izglītības saturs un didaktika” (24 dalībnieki).

1335 profesionālās izglītības iestāžu profesionālo un vispārizglītojošo mācību priekšmetu pedagogi ir pilnveidojuši profesionālo kompetenci 17 tehnikumos.

Kopā 2022. gadā pedagogu profesionālās kompetences pilnveides kursus apmeklēja 14084 dalībnieki.

Pabeigta 12 profesionālās kompetences pilnveides programmu izstrāde pedagogiem, kuri nodrošina mācību satura apguvi vispārējā vidējā izglītībā augstākajā mācību satura apguves līmenī. Sākta profesionālā pilnveide izglītības tehnoloģiju mentoriem pašvaldībās, pirmsskolās, skolās un profesionālā izglītības iestādēs.

E-mācību vidē nodrošināta trīs pašmācības kursi pirmsskolas pedagogiem un skolu pedagogiem.

LVA 2022. gadā turpināja organizēt pedagogu profesionālās pilnveides kursus, lai sekmētu latviešu valodas kā dzimtās un svešvalodas apguvi visās izglītības pakāpēs un mūžizglītībā. Notikuši metodikas kursi latviešu valodas un literatūras skolotājiem – 8 grupas, izglītoti 183 skolotāji; notikuši metodikas kursi pirmsskolas pedagogiem „Latviešu valodas integrēta apguve pirmsskolā” piecās apakšprogrammās, profesionālo kompetenci 8 stunduursos pilnveidojis 1031 pedagogs (42 grupas);ursos sākumskolas pedagogiem – 2 grupas, izglītoti 40 skolotāji. 2022. gadā notikušas praktiskās darbnīcas pirmsskolas un sākumskolas pedagogiem „Metodiskais atbalsts pirmsskolas un sākumskolas pedagogiem darbā ar jauniebraucēju bērniem no Ukrainas un citām valstīm”, profesionālo kompetenci 4 stundu darbnīcās „Zoom” platformā pilnveidojuši 247 pedagogi (8 grupas).

2022. gadā notikuši kursi pirmsskolas pedagogiem „Latviešu valodas apguves metodika pirmsskolā darbā ar jauniebraucēju bērniem no Ukrainas un citām valstīm”: profesionālo kompetenci 12 stunduursos „Zoom” platformā pilnveidojuši 88 pedagogi (2 grupas). Lai veicinātu pāreju uz mācībām valsts valodā, pirmsskolas pedagogiem bija iespēja pilnveidot savu profesionālo kompetenci metodikā un latviešu valodas prasmē apjomīgosursos „Rotaļnodarbības latviski”: 60 stundu kursi notika klātienē 16 grupām: Rīgā (10), Daugavpilī (4) un Liepājā (2), izglītoti 350 skolotāji.

LVA no 2022. gada 28. līdz 30. jūnijam organizēja semināru saviem tālākizglītojamiem, kur tikās 45 latviešu valodas un literatūras, sākumskolas un pirmsskolas iestāžu, kā arī dažādu mācību priekšmetu pedagogi, kuri skolās īsteno CLIL metodiku.

LVA 2022. gadā organizēja metodikasursos latviešu valodas pedagogiem, kuri māca pieaugušos. Kursu mērķis – nodrošināt izglītojošo, metodisko un informatīvo atbalstu latviešu valodas skolotājiem, kuri vada latviešu valodas apguvesursos pieaugušajiem, profesionālo kompetenci 12 stunduursos pilnveidoja 131 pedagogs (8 grupas).

2022. gadā notikuši informatīvie un metodisko un mācību materiālu ieviešanas semināri „Zoom” platformā pieaugušo latviešu valodas skolotājiem, pirmsskolas un sākumskolas pedagogiem, izglītoti 289 pedagogi.

2022. gadā LVA sniedza metodisko atbalstu Latvijas pedagogiem, kas strādā ar ukraiņu bērniem. Notikuši semināri – praktiskās darbnīcas pedagogiem visās izglītības pakāpēs (no pirmsskolas līdz vidusskolas posmam) latviešu valodas kā svešvalodas apguves metodikā,

organizējot skolotāju pieredzes apmaiņu un iepazīstinot ar LVA izstrādātajiem materiāliem, kurus var izmantot gan darbā ar ukraiņu bērniem klasē, gan individuālajam darbam: novadīti 18 četru stundu praktiski semināri pirmsskolas pedagogiem un pedagogiem, kuri māca latviešu valodu Ukrainas civiliedzīvotājiem, izglītoti 432 pedagogi.

Notikuši pedagogu profesionālās pilnveides kursi 12 stundu apjomā latviešu valodas pedagogiem visās izglītības pakāpēs latviešu valodas kā svešvalodas apguves metodikā, piedāvājot pedagogiem praktisku saturu mācību stundu plānošanā un īstenošanā pēc LVA sagatavotām programmām pa vecumposmiem (1.-3. klasei, 4.-6. klasei, 7.-9. klasei) latviešu valodas stundām, kas paredzētas ukraiņu bērniem: novadīti 6 kursi 12 stundu apjomā, izglītoti 198 pedagogi.

Turpinot pilnveidotā mācību satura un tam atbilstošas mācīšanās pieejas pakāpenisku ieviešanu, VISC turpināja veidot atbalsta mehānismus pedagogiem, izglītības iestāžu vadībai un pašvaldībām. Sadarbībā ar augstskolām un citām izglītības institūcijām īstenotas pedagogu profesionālās kompetences pilnveides programmas, stiprinot pirmsskolas pedagogu un mācību priekšmetu skolotāju profesionālo kompetenci.

8.tabula

Plānošanas reģions	Kopā	Sākumskolās	Pamatskolās	Vidusskolās	Speciālajās skolās
Kurzemes reģions	3140	138	1265	1450	287
Latgales reģions	2225	59	783	1226	157
Rīgas reģions	2611	186	712	1669	44
Vidzemes reģions	4076	178	1796	1755	347
Zemgales reģions	2517	91	997	1228	201
Jēkabpils	272	0	34	238	0
Ogre	321	0	83	238	0
Valmiera	635	110	28	394	103
Daugavpils	1230	0	168	975	87
Jelgava	751	78	155	435	83
Jūrmala	536	0	199	304	33
Liepāja	838	81	63	618	76
Rēzekne	508	37	138	265	68
Ventspils	420	37	165	218	0
Rīga	8197	267	1556	5804	570
Centra rajons	988	115	182	621	70
Kurzemes rajons	1222	47	335	840	0
Latgales priekšpilsēta	1850	9	441	1240	160
Vidzemes priekšpilsēta	2225	73	276	1637	239
Zemgales priekšpilsēta	1133	18	133	881	101
Ziemeļu rajons	779	5	189	585	0
Valstī kopā:	28277	1262	8142	16817	2056
2021./2022. m.g.	28280	1311	7454	17621	1894

Tabulā: Pedagogu skaits vispārīzglītojošajās dienas skolās 2022./2023. mācību gadā

3.2. PROFESIONĀLĀ IZGLĪTĪBA UN PIEAUGUŠO IZGLĪTĪBA

3.2.1. Profesionālā izglītība

Profesionālā izglītība ir praktiska un teorētiska profesionālās kvalifikācijas ieguve un pilnveide, lai sagatavotos darbam noteiktā profesijā. Profesionālo izglītību pēc pamatizglītības ieguves var apgūt profesionālās vidējās izglītības programmās un arodizglītības programmās. Profesionālās izglītības iestādes piedāvā iegūt profesionālo kvalifikāciju arī vidusskolu absolventiem, mācoties no viena līdz trim gadiem profesionālās izglītības programmās, atbilstoši iegūstamajam profesionālās kvalifikācijas līmenim.

9.tabula

Budžeta programmas/apakšprogramma	Apstiprināts likumā, plāns gadam (ar izmaiņām), EUR	Budžeta izpilde pārskata periodā, EUR
02.01.00 Profesionālās izglītības programmu īstenošana	89 120 569	86 703 415
02.04.00 Programmas "Latvijas skolas soma" īstenošana	201 683	191 145
Kopā:	89 322 252	86 894 560

Tabulā: Finanšu resursi profesionālās izglītības īstenošanai

Saeimā galīgajā lasījumā pieņemti Profesionālās izglītības likuma grozījumi, kas stājas spēkā 1. aprīlī un 11. oktobrī. Likuma grozījumi ļauj nodrošināt Latvijas profesionālās izglītības sistēmas atbilstību Eiropas kredītsistēmas profesionālai izglītībai un mācībām (ECVET) principiem. Profesionālā izglītība kļūst elastīgāka un orientētā uz katra konkrēta cilvēka vajadzībām un spējām, ātrāk reaģējot arī uz nozaru vajadzībām darba tirgū. Likumā nostiprināta modulārā pieeja profesionālās izglītības programmu īstenošanā, kas nodrošina sasniegto mācīšanās rezultātu uzkrāšanu, pārņemšanu un atzīšanu. Svarīgi atzīmēt, ka tiek atzītas ne tikai formālās izglītības ceļā iegūtās zināšanas un prasmes, bet arī praktiskā pieredzē iegūtās kompetences, kā rezultātā persona izglītības iestādē mācās īsāku laiku papildus apgūstot tikai trūkstošās prasmes un kompetences, kas nepieciešamas profesionālās kvalifikācijas vai tās daļas iegūšanai. Tāpat grozījumi nosaka, ka personai, izpildot noteiktas prasības, ir iespēja saņemt valsts atzītu dokumentu ne tikai par pilnas profesionālās izglītības programmas apguvi, bet arī par programmas daļas apguvi.

Likuma grozījumi nosaka, ka turpmāk profesionālās izglītības iestādēm ir pieci statusi: koledža, tehnikums, mākslu izglītības kompetences centrs, profesionālā vidusskola un profesionālās tālākizglītības centrs.

No pieciem līdzšinējiem profesionālās kvalifikācijas līmeņiem tiek pāriets uz astoņiem, tādējādi nodrošinot salīdzināmību un caurskatāmību ar citu valstu kvalifikāciju sistēmām vai ietvarstruktūrām.

Valdībā apstiprināti noteikumi par profesionālās kvalifikācijas eksāmenu saturu un norises kārtību, kas nosaka profesionālās kvalifikācijas eksāmenu satura izstrādes, organizēšanas, norises un vērtēšanas kārtību akreditētās profesionālās izglītības iestādēs vai akreditētos nozares eksaminācijas centros. Ar šiem noteikumiem tiek atvieglota eksāmena organizatoriskā norise, izmantojot Valsts pārbaudījumu informācijas sistēmu, samazinot eksāmenu norises nodrošināšanai izstrādājamo dokumentu skaitu, kā arī atvieglot jaunu pārbaudījumu formu ieviešanu. Tiek stiprināta eksaminācijas saikne ar attiecīgo nozari, nosakot, ka Nozares ekspertu padome var deleģēt eksaminācijas komisiju pilnā sastāvā vai eksaminācijas komisijas sastāvā jāiekļauj vismaz viens Nozares ekspertu padomes deleģēts eksperts.

No 2022. gada profesionālajā izglītībā sāks ieviest absolventu monitoringa sistēmu. Tas ir būtisks solis, kas ļaus gūt pilnvērtīgu un kompleksu ieskatu Latvijas jauno profesionāļu dzīves kvalitātē, attiecīgi nodrošinot datus balstītu lēmumu pieņemšanu saistībā ar izglītību un nodarbinātību – indivīda, izglītības iestādes, pašvaldības, reģionālā un valsts līmenī. Absolventu gaitām plānots sekot līdz 10 gadus pēc profesionālās izglītības iestādes absolvēšanas.

Valdība atbalstīja IZM sagatavoto konceptuālo ziņojumu “Par profesionālās izglītības programmu finansēšanu”. Tas paredz gan bāzes finansējuma pakāpenisku palielināšanu profesionālās izglītības programmu īstenošanai, gan valsts finansēto vietu skaita pakāpenisku palielināšanu profesionālās izglītības programmās, gan citus pasākumus. Tāpat arī pakāpeniski plānots palielināt valsts finansēto vietu skaitu profesionālās izglītības programmās, paredzot vietu skaita pieaugumu gan IZM padotībā esošajās izglītības iestādēs, gan pašvaldību un citu dibinātāju izglītības iestādēs.

IZM turpināja īstenot ESF projektu “Palielināt kvalificētu profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu skaitu pēc to dalības darba vidē balstītās mācībās vai mācību praksē uzņēmumā”. Tika izstrādāti noteikumu grozījumi, kas paredz – ES fondu atbalsts darba vidē balstītām mācībām pieejams arī audzēkņiem, kas apgūst profesionālās izglītības programmas veselības aprūpes jomā. Grozījumi arī nodrošina papildus 1000 profesionālās izglītības iestāžu audzēkņu iesaisti darba vidē balstītās mācībās un 4100 audzēkņu iesaisti mācību praksēs uzņēmumos, pagarinot projekta īstenošanas termiņu par četriem mēnešiem – līdz 2023. gada 31. decembrim. Arī turpmāk tiek daļēji saglabāta kvotēšanas sistēma, lai nodrošinātu atbalstu prioritāri audzēkņiem STEM jomas profesionālajās izglītības programmās.

10.tabula

		2020./2021.	2021./2022.
1.	Izglītojamo skaits izglītības iestādēs, kuras īsteno profesionālās izglītības programmas	27734	27990 (izmaiņas +256; +0,92%)
2.	Izglītības iestādes, kuras īsteno profesionālās izglītības programmas	54	55 (izmaiņas +1; +1,85%)
2.1.	t.sk. Izglītības un zinātnes ministrijas padotībā esošās izglītības iestādes	30	30 (izmaiņas +0; +0,00%)
2.2.	t.sk. pašvaldību izglītības iestādes	7	7 (izmaiņas +0; 0,00%)
2.3.	t.sk. privātās izglītības iestādes	4	4 (izmaiņas +0; 0,00%)
2.4.	t.sk. citas, piemēram, citu ministriju padotībā esošās izglītības iestādes	13	14 (izmaiņas +1; 7,69%)

Tabulā: Galvenie profesionālās izglītības indikatori 2020./2021. mācību gada sākumā un 2021./2022. mācību gadā

3.2.2. Pieaugušo izglītība

2021. gadā EK Strukturālo reformu atbalsta ģenerāldirektorāts sadarbībā ar OECD sāka ministrijas pieteiktā Tehniskā atbalsta instrumenta projekta “*Support employers in promoting skills development in Latvia*” (Atbalsts darba devējiem prasmju attīstīšanas veicināšanā Latvijā) īstenošanu. Projekts atbalsta Latviju jauna normatīvā regulējuma izstrādē, kas stimulēs darba devējus (īpaši mazos un vidējos uzņēmumus) paaugstināt savu darbinieku prasmes vai veicināt pārkvalifikāciju. Darbinieku un darba devēju tiesību un pienākumu nostiprināšana normatīvajā ietvarā ļaus izveidot pamatu ilgtspējīgai un sociāli atbildīgai pieaugušo izglītības atbalsta sistēmai.

Sākta individuālo mācību kontu pieejas attīstība, kas vērsta uz indivīdu mācību vajadzību apmierināšanu, lai stimulētu pieaugušo dalību izglītībā, it īpaši, digitālo prasmju apguvē. Tas padarīs Latvijas izglītības sistēmai pieejamus pasaules labākos digitālos mācību līdzekļus, izmantojot specializētus augstas kvalitātes mašintulkošanas un citus mākslīgā intelekta tehnoloģiju

risinājumus, iesaistot izglītības ekspertus lokalizētā satura validācijā un adaptācijā. Reformu īsteno Latvijas Atveseļošanās fonda plāna ietvaros, tajā skaitā, lai novērstu Covid-19 pandēmijas radīto kaitējumu ekonomikai un sociālajai jomai, kā arī stimulētu Eiropas ekonomikas noturību.

Izstrādāti Izglītības likuma grozījumi, saskaņā ar kuriem pieaugušo neformālajā izglītībā tiks ieviesti kvalitātes kritēriji, lai ieviestu Eiropas kvalitātes nodrošināšanas ietvarstruktūras profesionālajā izglītībā un profesionālajā tālākizglītībā (EQAVET) principus pieaugušo neformālajā izglītībā. Tāpat tiek izstrādāts MK noteikumu projekts "Pieaugušo neformālās izglītības programmu licencēšanas un licences anulēšanas kārtība". Izglītības likuma grozījumu projekts kā priekšlikums iesniegts Saeimā uz 2. lasījumu. MK noteikumu projekta tālāka virzīšana tiks nodrošināta pēc Izglītības likuma grozījumu stāšanās spēkā.

ES *Erasmus+* programmas projekta „Nacionālie koordinatori Eiropas programmas īstenošanai Latvijas pieaugušo izglītībā” ietvaros sadarbībā ar Latvijas Augstskolu un koledžu mūžizglītības asociāciju (LAKMA) un Latvijas augstskolām izstrādātas un pilotētas pedagogu profesionālās kompetences pilnveides izglītības programmas "Pedagoģija darbam ar pieaugušajiem" (72 stundas) un "Praktiskā pedagoģija darbam ar pieaugušajiem" (36 stundas).

Sadarbībā ar Latvijas Universitāti ministrija sākusī dalību OECD Starptautiskajā pieaugušo kompetenču novērtēšanas programmā PIAAC, kas dod iespēju novērtēt 16 līdz 65 gadus vecu iedzīvotāju lasītprasmi, rēķināšanas un problēmu risināšanas prasmi, kā arī šo kompetenču izmantošanu ikdienas dzīvē un darbā. PIAAC pamatpētījumu Latvijā plānots veikt no 2022. gada oktobra līdz 2023. gada martam. Pirmie OECD PIAAC pētījuma rezultāti tiks publicēti 2024. gadā. Iegūtie dati ļaus analizēt neatbilstības starp prasmju piedāvājumu un pieprasījumu darba tirgū un attiecīgo prasmju ietekmi uz atbildības apmēru, kā arī ļaus starptautiski salīdzināt Latvijas cilvēkresursu kvalitāti.

Sekmīgi turpinās ESF līdzfinansētā projekta "Nodarbināto personu profesionālās kompetences pilnveide" īstenošana, 2021. gadā īstenojot jau sesto mācību kārtu, kuras ietvaros savas digitālās prasmes pilnveidoja vairāk nekā 13 000 nodarbināto.

Sadarbībā ar VISC un IKVD izstrādāts tiesību aktu projekts Prasmju pilnveides ceļu (*Upskilling Pathways*) ieviešanai. Izstrādāts metodiskais materiāls "Ceļvedis pieaugušo izglītības pārvaldībai pašvaldībās", ietverot pieaugušo izglītības koordinatora amata aprakstu, izveidots un koordinēts pašvaldību pieaugušo izglītības koordinatoru tīkls. Iesaistot pieaugušo izglītības koordinatorus, mācībās izstrādāta un pilotēta pieaugušo izglītības koordinatoru kompetences pilnveides programma ar 4 moduļiem: "Pieaugušo izglītības koordinatora uzdevumi un izaicinājumi pašvaldībā", "Pieaugušo izglītības koordinatora darbība pieaugušo mācīšanās vajadzību apzināšanā un nodrošināšanā"; "Andragoģijas pamati"; "Neformālās izglītības programmu licencēšana".

2021. gadā tika pagarināts un darbu turpināja IZM īstenotais *Erasmus+* projekts EPALE (Eiropas Pieaugušo izglītības e-platforma – Nacionālais atbalsta dienests). Šajā gadā aizsākta EPALE Latvijas akadēmija, kurā aicināts piedalīties ikviens interesents, kurš vēlas apgūt jaunas un praktiskas iemaņas ikdienas darbā. 2021. gadā EPALE Latvijas sadaļā publicēts 1320 ierakstu (no kuriem 61% ievietoja paši lietotāji), EPALE Latvijas Nacionālais atbalsta dienests organizēja 12 seminārus, 2 vebinārus, vienu paneldiskusiju un piedalījās 20 sadarbības pasākumos, popularizējot pieaugušo izglītību un tās nozīmi un sasniedzot apmēram piecus tūkstošus cilvēku, kamēr EPALE vebināri ieguva 180 tūkstošus skatījumu. Tāpat projekts rīkoja IZM pieaugušo neformālās izglītības īstenošanu balvas "Sauls laiva" nominantu vērtēšanu un 2020. un 2021. gada apbalvošanas ceremonijas, kā arī veica EPALE Latvijas Pieaugušo izglītības dienu aktivitātes. Reģistrēto Latvijas lietotāju skaits EPALE platformā turpināja pieaugt, un proporcionāli tas ir lielākais starp visām 37 EPALE valstīm.

3.3. AUGSTĀKĀ IZGLĪTĪBA

11. tabula

Budžeta programmas/apakšprogramma	Apstiprināts likumā, plāns gadam (ar izmaiņām), EUR	Budžeta izpilde pārskata periodā, EUR
03.01.00 Augstskolas	58 529 239	58 529 238

03.03.00 Zinātniskās darbības attīstība augstskolās un koledžās	6 499 476	6 485 000
03.04.00 Studējošo un studiju kreditēšana	2 965 035	2 939 437
03.06.00 Sociālo stipendiju fonds "Studēt gods"	2 571 360	2 565 280
03.08.00 Augstākās izglītības padome	125 356	125 356
03.11.00 Koledžas	10 093 169	9 580 688
03.13.00 Studiju virzienu akreditācija	452 851	452 851
05.01.00 Zinātniskās darbības nodrošināšana	22 095 400	22 051 011
05.02.00 Zinātnes bāzes finansējums	35 254 907	35 239 163
05.04.00 Krišjāņa Barona Dainu skapis	215 992	215 992
05.12.00 Valsts pētījumu programmas	8 058 551	7 851 336
42.05.00 Valsts izglītības attīstības aģentūras darbības nodrošināšana	1 664 827	1 656 745
42.09.00 Latvijas Zinātnes padomes darbības nodrošināšana	498 185	482 206
70.06.00 Dalība Eiropas Savienības pētniecības un tehnoloģiju attīstības programmās	4 532 454	4 443 668
Kopā	153 556 802	152 617 971

Tabulā: Finanšu resursi augstākās izglītības un zinātnes īstenošanai

Turpinājās iesāktās reformas augstākās izglītības jomā, saskaņā ar 2021. gadā apstiprinātajām izmaiņām Augstskolu likumā. Tika veikta virkne grozījumu MK normatīvajos aktos, lai Latvijā nodrošinātu konkurētspējīgu, starptautiski atzītu augstāko izglītību un pētniecības darbu, kā arī mazinātu administratīvo slogu augstskolās: notika darbs pie jauna akadēmiskās karjeras ietvara izstrādes, kas veicinās akadēmiskā personāla pastāvīgu iesaisti zinātniskajā darbībā; Augstskolu likumā tika nostiprināta norma, ka arī augstākajā izglītībā tiek īstenotas darba vidē balstītas mācības, tādējādi stiprinot sadarbību starp izglītības un uzņēmējdarbības sektoriem un veidojot ciešāku saikni ar reālajām darba tirgus prasībām u.c.

2022. gadā Latvijā darbu uzsāka jaundibinātās valsts augstskolu padomes. Saskaņā ar Augstskolu likumu, augstskolu senāti un atbildīgā ministrija atlasa un virza apstiprināšanai MK vienādu, augstskolu tipam atbilstošu kandidātu skaitu augstskolu padomēm, savukārt Valsts prezidents katrai valsts augstskolas padomei nominē vienu locekli. IZM pārraudzībā ir deviņas valsts augstskolas, kurās tika izvēlēti un iesniegti apstiprināšanai MK virzītie padomes locekļi.

Īstenojot Augstskolu likumā noteiktās prasības, apstiprināta valsts augstskolu sākotnējā stratēģiskā specializācija atbilstošajās zinātnes jomās – dabaszinātnēs, inženierzinātnēs un tehnoloģijās, medicīnā un veselības zinātnē, lauksaimniecības, meža un veterinārajā zinātnē, sociālajā zinātnē, humanitārajās zinātnēs un mākslās. Saskaņā ar Augstskolu likumu valsts dibināto augstskolu sākotnējo stratēģisko specializāciju nosaka augstskolas dibinātājs. (*Specializācijai*

atbilstošās zinātnes jomas noteiktas, pamatojoties uz augstskolu pētniecības un studiju rezultātiem, kā arī augstskolu attīstības plāniem.) Saskaņā ar Augstskolu likumā noteikto augstskolu tipoloģiju, atbalstīti reorganizācijas modeļi vairākās valsts augstskolās, piemēram, nolemts par Latvijas Jūras akadēmijas pievienošanu Rīgas Tehniskajai universitātei atsevišķas struktūrvienības statusā.

Izstrādāti grozījumi Augstskolu likumā un Zinātniskās darbības likumā paredz pilnībā ieviest jaunu doktorantūras modeli līdz 2024. gada noslēgumam, kas ļaus Latvijas augstskolām realizēt labai starptautiskai praksei (Zalcburgas principiem) atbilstošu doktorantūru.

Jaunais modelis paredz papildus finanšu resursus doktorantu skaita palielināšanai, pēcdoktorantūras finansēšanas programmu, ārvalstu pētnieku piesaisti. Minēto grozījumu projekts atbalstīts 2023. gada 13. decembra MK sēdē, un tiek virzīts izskatīšanai Saeimā 2023. gada janvārī.

IZM turpināja attīstīt Valsts izglītības informācijas sistēmu (VIIS), izstrādājot izglītības kvalitātes monitoringa sistēmu. Otro gadu risinās nacionāla līmeņa pētījums, kura ietvaros tiek novērtētas augstākajā izglītībā studējošo kompetences un zināšanu attīstības dinamika studiju periodā. Pētījums ļaus padziļināti vērtēt studiju programmās iegūtās kompetences un izstrādāt rekomendācijas, kas pilnveidos augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmu un studiju programmu un virzienu akreditāciju.

Pārdalīts ES fondu finansējums gandrīz divu miljonu (837 000 + 1.2 milj) eiro apmērā, lai nodrošinātu starptautiskas mācības augstskolu un zinātnisko institūciju akadēmiskajam personālam – augsta līmeņa digitālo prasmju apguvei un zināšanu pārnesi, kā arī, lai atbalstītu kvalitatīvas studentu inovāciju programmas (*Projektu īsteno Rīgas Tehniskās universitātes Rīgas Biznesa skola sadarbībā ar vienu no prestižākajām augstskolām – Ņujorkas štata (ASV) Bufalo universitāti.*)

Apstiprināts IZM sagatavotais plāns, kas paredz līdz 2026. gada vidum Latvijas augstskolās nodrošināt mācības augsta līmeņa digitālo prasmju apguvei vairākās jomās – augstas veiktspējas skaitļošanas tehnoloģijās, valodu tehnoloģijās un kvantu tehnoloģijās. Šim mērķim būs pieejami 17 milj. eiro finansējums no ES Atveseļošanas fonda. Investīcijas mērķa grupa definēta plaši, lai pēc iespējas lielāks speciālistu un studentu skaits varētu pilnveidot savas prasmes augsta līmeņa digitālās mācībās.

IZM parakstījusi daudzpusēju vienošanos ar Ārlietu ministriju, Iekšlietu ministriju un 15 Latvijas augstskolām par labu praksi ārvalstu studējošo piesaistē un studiju nodrošināšanā, turpinot darbu pie Latvijas augstākās izglītības starptautiskās atzīšanas, kā arī sekmējot studiju kvalitāti un konkurētspēju.

Lai veicinātu augstākās izglītības pieejamību, kvalitāti un attīstību, aktualizēts augstākās izglītības finansēšanas modelis. Izstrādāts konceptuālā ziņojuma projekts par turpmāko augstākās izglītības finansēšanu, tiecoties uz izcilību un augstākās izglītības kvalitāti, vienlaikus novēršot pieaugošo nevienlīdzību sabiedrībā.

Ministrijas priekšlikums ir pakāpeniski, 7-10 gadu laikā, pāriet uz pilnībā valsts finansētu augstāko izglītību, kā pārejas posmu ieviešot daļēji valsts finansēto (līdzmaksājuma) finansējuma sistēmu. Izstrādātais finansējuma modeļa piedāvājums šobrīd nodots sabiedrības apspriešanai.

No 2022. gada janvāra par 40% tika paaugstinātas studējošo stipendijas – no 99,6 eiro mēnesī līdz 140,- eiro mēnesī. Šim mērķim no valsts budžeta tika papildus piešķirti 2,4 milj. eiro. Tika palielināts arī valsts finansētās stipendijas apmērs doktorantūrā studējošajiem – no 113,83 eiro līdz 140 eiro mēnesī (kopā valsts augstskolās un koledžās studē 56 664 studējošo, no tiem valsts budžeta finansētās studiju vietās – 30 276 studējošo, kas konkursa kārtībā var pretendēt uz valsts budžeta finansētu stipendiju).

Paplašināts sociālās stipendijas “Studēt gods” saņēmēju loks – no 2022. gada septembra uz 160,- eiro stipendiju 10 mēnešus gadā var pretendēt ne tikai studenti, kas nāk no daudz bērnu ģimenēm, bet arī bāreņi un bez vecāku apgādības palikušie jaunieši, un personas ar I vai II invaliditātes grupu.

Izstrādāti noteikumi, kas regulē efektīvu attālināto mācību piemērošanu augstākās izglītības pakāpē – pilna laika studijās tās var aizņemt ne vairāk kā 50% no attiecīgās studiju programmas īstenošanai noteiktā kontaktstundu apjoma.

IZM izstrādājusi valsts atbalsta mehānismu Ukrainas civiliedzīvotājiem, kas paredz īpašu atbalsta stipendiju fondu līdz 522 000,- eiro apmērā izglītības iegūšanai un zinātniskās darbības nepārtrauktības nodrošināšanai. Līdz 2022. gada 31. decembrim visu studiju līmeņu studējošie, kas

uzņemti Latvijas valsts vai privātajās augstākās izglītības iestādēs (t.sk. koledžās), saņem stipendiju 140,- eiro apmērā. Ukrainas pētnieki, kas stažējas vai ir darba attiecībās Latvijas zinātniskajās institūcijās un nesaņem cita veida stipendijas, saņem pētniecības stipendiju zinātniskā un akadēmiskā darba veikšanai 900,- eiro mēnesī.

12. tabula

Gads	No valsts budžeta līdzekļiem finansēto studiju vietu skaits KOPĀ	Koledžas, bakalaure un profesionālās studiju programmas		Maģistra (t.sk. profesionālā maģistra un 2.līm. prof. studiju programmas)		Doktora studiju programmas	
		Skaits	%	Skaits	%	Skaits	%
2021.	25 899	20 088	78%	4 557	18%	1 254	5%
2020.	23 533	17 712	75%	4586	20%	1235	5%
2019.	26 221	20 412	78%	4 583	17%	1 226	5%
2018.	23 535	17 690	75%	4592	20%	1253	5%
2017.	26 296	20 462	78%	4 858	17%	1249	5%
2016.	26 555	20 701	78%	4 534	17%	1 320	5%
2015.	29 094	22 745	78%	4 968	17%	1 381	5%
2014.	29 246	22 867	78%	5 020	17%	1 359	5%
2013.	29 438	22 991	78%	5 073	17%	1 374	5%
2012.	29 666	23 339	78%	4 950	17%	1 377	5%

Tabulā: No valsts budžeta finansēto studiju vietu skaita izmaiņas no 2012. līdz 2021. gadam

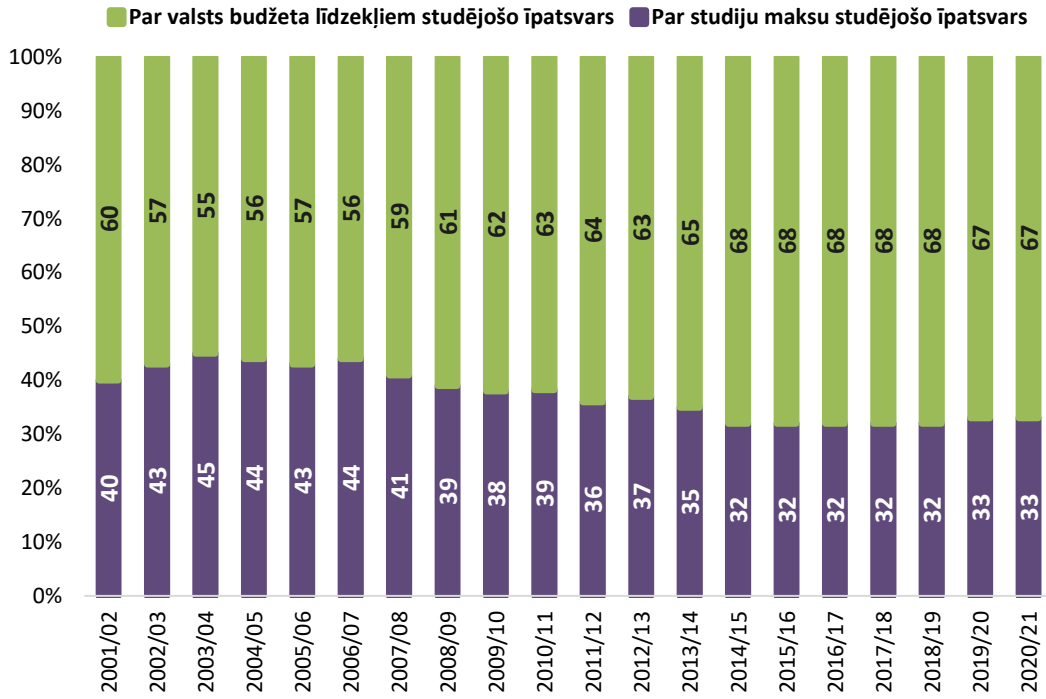
13. tabula

Akadēmiskais gads	Studējošo skaits	Augstskolu un koledžu akadēmiskā personāla skaits
2021./2022	77 376	5 197
2020./2021	78 548	5 297
2019./2020	79 388	5 006
2018./2019	80 355	5 109
2017./2018	81 602	5 253
2016./2017	82 914	5 206
2015./2016	84 282	4 910
2014./2015	85 881	4 860

Tabulā: Galvenie augstākās izglītības indikatori atbilstoši Centrālās statistikas pārvaldes datiem

1. attēls

Studējošo skaita īpatsvara izmaiņas pilna laika valsts budžeta finansētajās studiju vietās un maksas studijās valsts augstskolās un koledžās 2001./2002. – 2021./2022. akadēmiskajā gadā

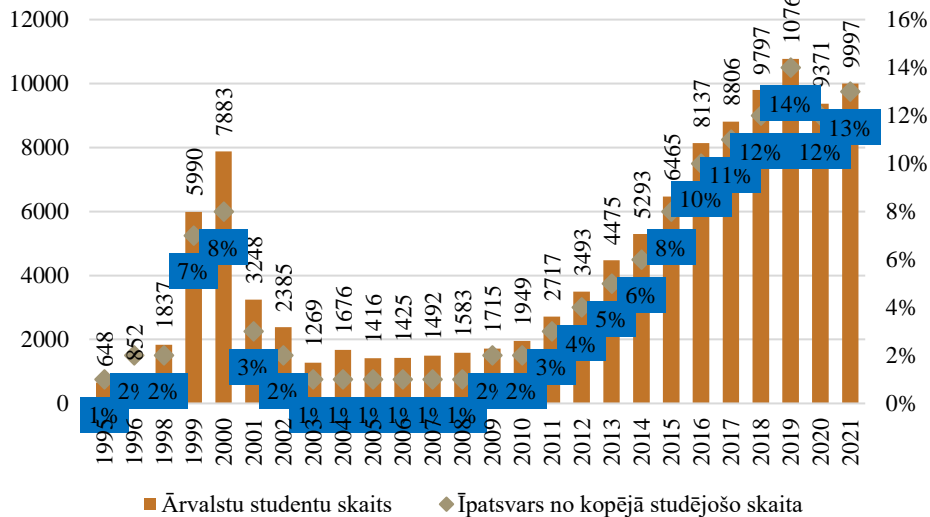

2021/2022 – par valsts budžeta līdzekļiem studējošo īpatsvars – 64% (30 954); par studiju maksu studējošo skaits – 36% (17 103) (Dati no VIIS uz 01.10.2021.)

1. attēls

Ārvalstu studentu skaita izmaiņas Latvijas augstskolās un koledžās 1995.-1996; 1998.-2021.g.

Ārvalstu studentu skaita dinamika un īpatsvars 1995-1996; 1998-2021

14. tabula

Doktorantu skaits augstākās izglītības iestādēs 2021./22. akadēmiskajā gadā

Augstskola	Imatrikulēti* pavisam	Studējošie* pavisam	Absolvējušie** pavisam
Latvijas Universitāte	136	545	41
Rīgas Tehniskā universitāte	51	460	7
Rīgas Stradiņa universitāte	62	219	0
Latvijas Lauksaimniecības universitāte	21	122	12
Daugavpils Universitāte	31	97	7
Biznesa augstskola Turība	27	91	0
Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Baltijas starptautiskā akadēmija"	5	34	4
Banku augstskola	4	20	0
Latvijas Mākslas akadēmija	14	51	1
Latvijas Sporta pedagoģijas akadēmija	7	28	0
Liepājas Universitāte	9	31	1
Informācijas sistēmu menedžmenta augstskola	19	53	0
Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija	4	21	1
Biznesa, mākslas un tehnoloģiju augstskola "RISEBA"	6	39	0
Ventspils Augstskola	5	18	0
Latvijas Kultūras akadēmija	9	29	2
Transporta un sakaru institūts	4	21	0
Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmija	4	16	0
Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Rīgas Juridiskā augstskola"	0	0	0
Vidzemes Augstskola	8	18	0
KOPĀ	433	1927	76

* Imatrikulēto un studējošo skaits uz 01.10.2021., dati
no VIIS

**Absolvējušo skaits 1.10.2020. - 30.09.2021., dati no
VIIS

3.4. ZINĀTNE

2022. gads zinātnes finansējumam nesa pozitīvas pārmaiņas – IZM tika piešķirti papildu 12 200 000 eiro zinātnes bāzes finansēšanai, fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu īstenošanai, kā arī daļībai Eiropas Kodolpētījumu organizācijā (CERN).

Valdība atbalstījusi IZM informatīvo ziņojumu "Zinātnes un augstākās izglītības finansējuma sasaiste ar zinātnisko institūciju starptautiskā novērtējuma rezultātiem", kas sagatavots, balstoties

uz zinātnisko institūciju starptautisko novērtējumu (noslēdzās 2021. gada 17. martā). Ziņojums iezīmē starptautiskā novērtējuma tālāko sasaisti ar zinātnes un arī augstākās izglītības finansējumu Latvijā, tajā skaitā iezīmējot galvenos pamatprincipus attiecībā par lielāko valsts budžeta programmu zinātnē – zinātnes bāzes finansējumu.

Apstiprināti jauni MK noteikumi “Zinātniskās darbības bāzes finansējuma piešķiršanas kārtība”. Saskaņā ar tiem zinātniskajām institūcijām zinātniskās darbības bāzes finansējums tiek piešķirts, sasaistot piešķirto finansējumu ar zinātnisko institūciju rezultātiem un starptautisko novērtējumu. Ar papildus piešķirtajiem 7,6 milj. eiro tika uzsākta jaunās kārtības ieviešana, kas pilnībā tiks pabeigta 2023. gadā. Šīs pārmaiņas mazinās administratīvo slogu, veicinās lielāku caurspīdīgumu, palielinās piešķirtā finansējuma stabilitāti, prognozējamību un paaugstinās zinātnisko institūciju sniegumu.

2022. gadā noslēdzās zinātniskā vērtēšana un kļuva zināmi rezultāti Latvijas Zinātnes padomes (LZP) Fundamentālo un lietišķo pētījumu projektu (FLPP) 2021. gada atklātajā konkursā. Konkursa rezultātā pieņemts lēmums finansēt 76 projektus visos MK noteiktajos prioritārajos virzienos zinātnē. Projektu īstenošana noritēs līdz 2024. gada beigām.

Valdība atļāva IZM parakstīt līgumu par LU dalību ES Kosmosa objektu novērošanas un uzraudzības partnerībā. Dalība šajā partnerībā attīstīs LU zinātnisko kapacitāti astronomijas un fotonikas jomā, sekmēs universitātes atpazīstamību, kā arī ļaus saņemt ES budžeta līdzekļus atbilstoši sniegtajiem pakalpojumiem, kas ietver ES kosmosā bāzētās infrastruktūras drošības nodrošināšanu, kosmosa telpas pārraudzību un kosmosa objektu kataloga uzturēšanu. Latvijas zinātnisko institūciju dalība ES partnerībās un Eiropas Kosmosa aģentūras programmās stiprina zinātnisko kapacitāti kosmosa nozarē, kā arī sekmē augsto tehnoloģiju attīstību Latvijā.

Valdība atbalstījusi IZM priekšlikumu noslēgt administratīvo nolīgumu, lai nodrošinātu Latvijas zinātnisko institūciju un uzņēmumu dalību kopuzņēmuma “Svarīgas digitālās tehnoloģijas” (SDT) projektos, piesaistot līdzfinansējumu no pētniecības un inovācijas pamatprogrammas “Apvārsnis Eiropa”. SDT nacionālā līdzfinansējuma administrēšanu nodrošinās Latvijas zinātnes padome (LZP), kas veiks arī visus nepieciešamos pasākumus, lai noslēgtu un parakstītu valsts dotācijas nolīgumus. “Apvārsnis Eiropa” 2021. – 2027. gada projektu konkursos, kuri tiek un tiks īstenoti ar SDT starpniecību, atbalstu piešķir atbilstoši MK noteikumiem. Projektu konkursi pieejami šeit.

Valdība atbalstīja ministrijas sagatavoto informatīvo ziņojumu “Latvijas atvērtās zinātnes stratēģija 2021. – 2027. gadam”, kuras mērķis ir nodrošināt sabiedrībai, pētniekiem, uzņēmumiem, politikas veidotājiem un citām mērķa grupām brīvi pieejamu zinātnisko informāciju (tostarp zinātniskās publikācijas un pētniecības datus) un veicināt padziļinātu sabiedrības iesaisti pētniecības procesos. Ieguvumi no Atvērtās zinātnes stratēģijas būs ne tikai sabiedrībai, kas spēs vieglāk piekļūt pētniecības rezultātiem un iesaistīties pētniecības procesos, bet arī uzņēmumiem un politikas veidotājiem. Pētnieki varēs apgūt pētniecības datu pārvaldības kompetences, saņemt atbalstu pētniecības datu pārvaldībā un izmantot mūsdienīgākos digitālos rīkus un repozitorijus, tādējādi veicinot zinātnes kvalitāti, integritāti un produktivitāti.

IZM sadarbībā ar Latvijas Kosmosa industrijas asociāciju izveidojusi Latvijas kosmosa nozari reprezentējošu portālu <https://latviaspace.gov.lv/>, kura mērķis ir palielināt nozares starptautisko atpazīstamību, veicināt kontaktu dibināšanu un atbalstīt nacionālo un starptautisko dalībnieku tīklu veidošanu. Jaunajā portālā pieejama datubāze ar Latvijā reģistrētiem uzņēmumiem un zinātniskajām institūcijām, kas ir aktīva nozares ekosistēmas daļa vai kuriem ir tiešs potenciāls pielietot savas tehnoloģijas kosmosa sektorā. Portālā var iepazīties ar Latvijas kosmosa industrijas veiksmes stāstiem un iegūt informāciju par Latvijas kosmosa tehnoloģijām un kompetencēm, sadarbības, finansiālā atbalsta un mācību iespējām nozarei un studentiem – nacionālā, Eiropas un pasaules līmenī.

IZM organizēja 9.-12. klašu skolēnu tiešsaistes sarunas ar Latvijas zinātniekiem, lai iepazīstinātu skolēnus ar zinātnes un pētniecības aizraujošo dabu projektā ZINĀTNE.ZOOMED.IN jeb ZINĀTNE.PIETUVINĀTA. Savukārt, lai popularizētu zinātni un zinātnes sasniegumus, augstskolas, universitātes un zinātniskie institūti aktīvi piedalījās Zinātnieku naktī.

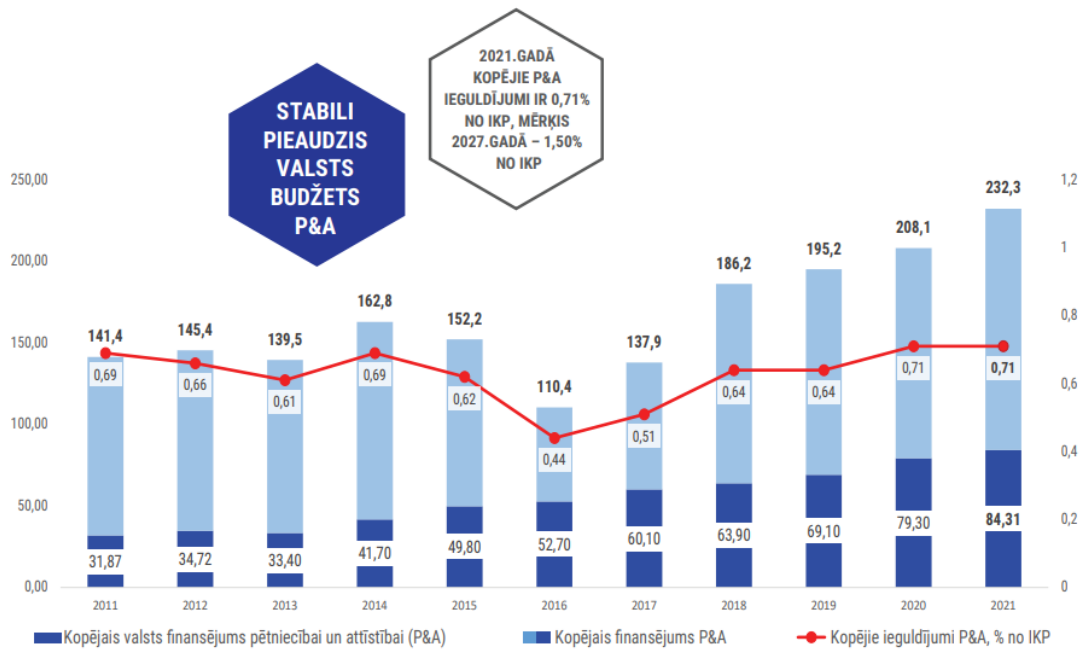
Turpinoties karam Ukrainā, liels atbalsts tika sniegts ne tikai izglītībā, bet arī pētniecībā, atbalstot Ukrainas zinātniekus, kas nodarbojas ar pētniecību Latvijas zinātniskajās institūcijās.

Ukrainas pētnieki iesaistīti esošajos, Latvijas Zinātnes padomes apstiprinātajos projektos Valsts pētījuma programmas un Fundamentālo lietišķo zinātņu programmas ietvaros, saņemot atalgojumu. Sākta iniciatīva #ScienceForUkraine, lai apzinātu zinātnes institūcijas visā pasaulē, kas gatavas nodrošināt Ukrainas studentiem un zinātniekiem iespēju turpināt viņu studijas vai darbu. Mājaslapā <https://scienceforukraine.eu/> tiek centralizēti apkopoti piedāvājumi dzīves un darba vietām. Latvijas zinātnes iestāžu iesaisti #ScienceForUkraine koordinē Latvijas Jauno zinātnieku apvienība sadarbībā ar IZM.

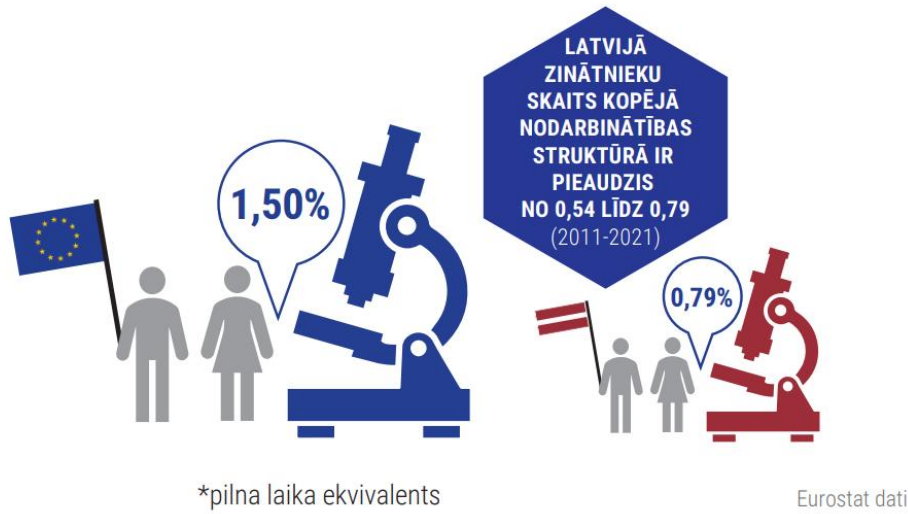
2022. gadā durvis vēra trīs inovācijas centri – Liepājā, Ventspilī un Daugavpilī, lai veicinātu skolēnu zināšanu un prasmju apguvi STEM (zinātne, tehnoloģijas, inženierzinātne, matemātika) jomās un motivētu karjeras izvēli šajās jomās. Tie tika izveidoti ar Norvēģijas granta atbalstu programmā “Pētniecība un izglītība”, kuras programmas partneris ir IZM.

2. attēls

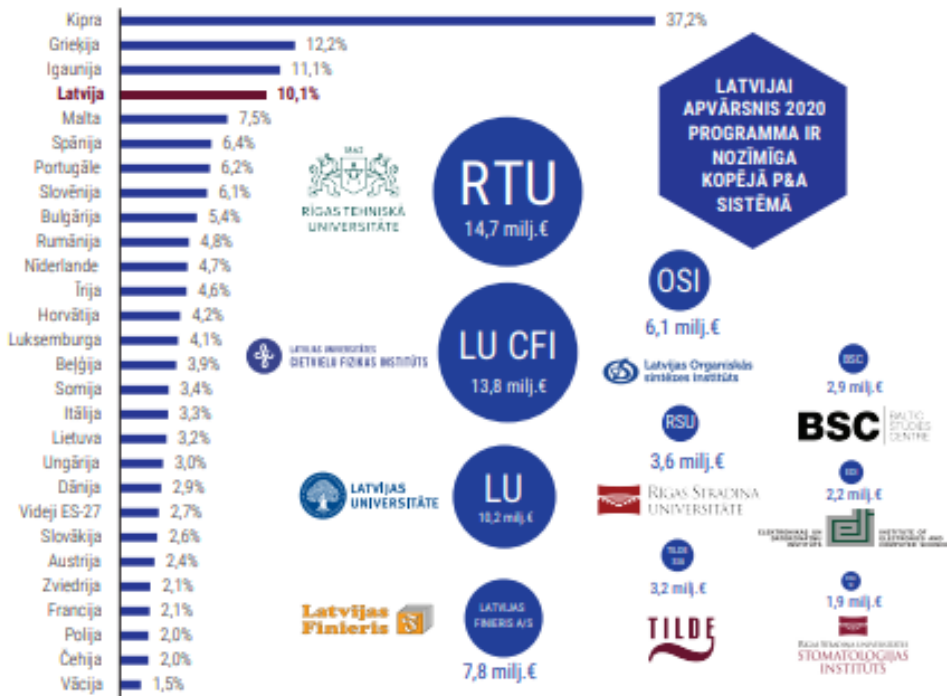
Valsts budžeta ieguldījumi P&A 2011-2021 (milj. eiro)

Zinātnisko darbinieku skaits (PLE* izteiksmē) % no kopējā darbaspēka valstī, salīdzinot ar ES-27

Apvārsnis 2020 piesaistītais finansējums % no kopējā P&A apgrozījuma (milj. eiro)

Top 10 institūcijas ar lielāko piesaistīto Apvārsnis 2020 finansējumu

CORDIS datubāzes dati

3.5. SPORTS

15. tabula

Finanšu resursi sporta politikas īstenošanai

Budžeta programmas/apakšprogramma	Apstiprināts likumā, plāns gadam (ar izmaiņām), EUR	Budžeta izpilde pārskata periodā, EUR
09.04.00 Sporta būves	1 702 894	1 702 893
09.08.00 Balvas par izciliem sasniegumiem sporta	42 686	42 686
09.09.00 Sporta federācijas un sporta pasākumi	3 131 661	3 131 661
09.10.00 Murjāņu sporta ģimnāzija	2 369 012	2 369 012
09.12.00 Latvijas Sporta muzejs	86 801	83 853
09.16.00 Dotācija nacionālas nozīmes starptautisku sporta pasākumu organizēšanai Latvijā	601 345	601 345
09.17.00 Dotācija komandu sporta spēļu izlašu nodrošināšanai	1 600 000	1 600 000
09.19.00 Finansējums profesionālās ievirzes sporta izglītības programmu pedagogu darba samaksai un valsts sociālās apdrošināšanas obligātajām iemaksām	18 795 696	18 764 822
09.21.00 Augstas klases sasniegumu sports	7 000 000	6 998 756
09.23.00 Valsts ilgtermiņa saistības sportā – dotācija Latvijas Olimpiskajai komitejai (LOK) – valsts galvoto aizdevumu atmaksai	1 865 732	1 865 732
09.25.00 Dotācija biedrībai “Latvijas Paralimpiskā komiteja”	400 000	400 000
Kopā	37 595 827	37 560 760

Apstiprinātas Sporta politikas pamatnostādnes 2022.-2027. gadam. Pamatnostādnes paredz, ka turpmāko gadu laikā Latvijā ir jāizveido uz sistēmisku attīstību vērstu sporta nozares finansēšanas pārvaldības un administratīvās pārvaldības modelis un jāsekmē sporta infrastruktūras pieejamība un attīstība. Tāpat jāveicina visu iedzīvotāju, it īpaši bērnu un jauniešu, fiziskā aktivitāte, kā arī jārada konkurētspējīga vide augstu sasniegumu sporta attīstībai. Par prioritāti atzīta bērnu un jauniešu sporta attīstība.

Apvienotas četras nacionālās sporta bāzes un izveidota valsts kapitālsabiedrība “Latvijas Nacionālais sporta centrs”. Reorganizācijas mērķis centralizēt un padarīt efektīvāku IZM pārvaldību

esošo nacionālo sporta bāzu darbību, kā arī izpildīt Valdības rīcības plānā un Sporta politikas pamatnostādnēs 2022.-2027.gadam noteikto.

“Latvijas Nacionālais sporta centrs” izveidots, reorganizējot SIA “Bobsleja un kamaniņu trase “Sigulda””, SIA “Tenisa centrs “Lielupe”” un SIA “Sporta centrs “Mežaparks””, pievienojot tās VSIA “Kultūras un sporta centrs “Daugavas stadions”” un mainot tā nosaukumu.

Latvijas Nacionālā sporta centra stratēģiskais mērķis ir radīt apstākļus Latvijas sportistu sagatavošanai startiem starptautiskās un nacionāla līmeņa sporta sacensībās; nodrošināt infrastruktūras piemērotību augsta līmeņa sporta un kultūras pasākumu norisei, kā arī nodrošināt iedzīvotājiem iespēju izmantot sporta bāzu iespējas, iesaistoties organizētās sporta aktivitātēs. Apvienotajā uzņēmumā tiek saglabāta valsts līdzdalība un IZM turpinās pildīt valsts kapitāla daļu turētāja pienākumus.

Pilnveidota profesionālās ievirzes sporta izglītības programmu finansēšanas kārtība. Ja profesionālās ievirzes sporta izglītības iestāde būs izpildījusi rezultativitātes kritērijus un nosacījumus un sporta skolā darbosies atbilstošs grupu skaits, sporta skolu direktori, komplektējot mācību-treniņu grupas, kā arī lemjot par jaunu audzēkņu uzņemšanu, turpmāk varēs rēķināties ar noteiktu valsts finansēto pedagoģisko likmju skaitu. Tāpat par desmit procentiem palielināts sporta sacensībām atvēlēto stundu skaits nedēļā.

Pieņemti Grozījumi Sporta likumā, kas paredz aizliegumu sportistiem un sporta darbiniekiem piedalīties sporta sacensībās, kas norisinās Krievijas Federācijā un Baltkrievijas Republikā, aizliedz sadarbību ar sporta aģentiem no Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas, aizliedz Latvijā organizēt Krievijas Federācijas un Baltkrievijas Republikas komandu sporta spēļu nacionālos čempionātus, nacionālo kausu izcīņas un starptautiskās līgas, kā arī izvirza papildus prasības atzīto sporta federāciju izpildinstitūciju locekļiem.

Valdība atbalstīja finansējuma piešķiršanu 21,6 milj. apmērā Komandu sporta spēļu halles izveidei Rīgā, tādējādi veicot investīcijas valsts nozīmes sporta infrastruktūras attīstībā. Līdz 2023. gada nogalei ir paredzēts izbūvēt multifunkcionālu halli ar trim transformējamiem basketbola laukumiem un tribīnēm līdz 3000 skatītājiem, kā arī vieglatlētikas un smagatlētikas sektorus ar piegulošo sporta infrastruktūru – ģērbtuvēm, sporta medicīnas telpām, sportistu dienesta viesnīcu un autostāvvietu. Komandu sporta spēļu hallē būs iespējas sarīkot arī starptautiska līmeņa sporta sacensības un treniņnometnes. Tā, piemēram, 2025. gadā Eiropas čempionāta finālturnīra basketbolā vīriešiem (*FIBA EuroBasket 2025*) ietvaros šeit notiks komandu oficiālie treniņi.

2022.gadā valdība atbalstīja arī vairākus citus ministrijas priekšlikumus par investīcijām valsts nozīmes sporta būvēs:

- Murjāņu sporta ģimnāzijas infrastruktūras pilnveidei – 708 000 eiro;
- Daugavas stadiona piepūšamās futbola halles projekta īstenošanai nepieciešamo dzelzsbetona pamatu un inženiertīklu pieslēgumu izbūvei, kā arī saistītās teritorijas labiekārtošanas darbu veikšanai – 200 000 eiro;
- Bobsleja un kamaniņu trases “Sigulda” kabeļu līnijas pārbūvei, kā arī metu konkursam par trases rekonstrukcijas un skiču projektu izstrādi – 92 000 eiro.

3.6. VALSTS VALODA

16. tabula

Finanšu resursi valsts valodas politikas īstenošanai

Budžeta programmas/apakšprogramma	Apstiprināts likumā, plāns gadam (ar izmaiņām), EUR	Budžeta izpilde pārskata periodā, EUR
04.00.00 Valsts valodas politika un pārvalde	2 132 075	2 111 986
Kopā	2 132 075	2 111 986

2022. gadā turpinājās mūsdienas latviešu valodas pētniecība un attīstīšana ar jau esošajām valodniecības metodēm, kā arī jaunu lingvistikas metožu un teoriju lietojumu un jaunu terminu

izstrāde valsts pētījumu programmas “Letonika latviskas un eiropeiskas sabiedrības attīstībai” ietvaros. Uzsākta minētās programmas otrās kārtas īstenošana.

Izstrādāta un apstiprināta valsts pētījumu programma „Digitālās humanitārās zinātnes”, kuras mērķis ir humanitāro zinātņu, tai skaitā letonikas digitālo resursu attīstīšana, ekosistēmas fragmentācijas mazināšana un resursu globālās konkurētspējas veicināšana.

Izstrādāts Valsts valodas politikas pamatnostādņu 2021.-2027. gadam īstenošanas plāns līdz 2023. gadam – vidēja termiņa politikas plānošanas dokuments, kas nosaka konkrētajā periodā veicamos uzdevumus un pasākumus. Noteikti sekojoši valodas politikas attīstības mērķi:

- valsts valodas drošumspēja un ilgtspējīga attīstība;
- latviešu valodas vides paplašināšana un valodas resursu ilgtspēja;
- sabiedrības līdzdalība un atbildība valsts valodas noturībā.

Izstrādāti un pieņemti grozījumi Izglītības likumā, kas paredz pāreju uz mācībām valsts valodā visās izglītības pakāpēs trīs gadu laikā – no 2023./2024. mācību gada. Pāreja uz mācībām latviešu valodā attiecināma uz 17% pedagogu pirmsskolas mazākumtautību izglītības programmā un pamatizglītības programmā, kā arī 24% skolēnu, kuri apgūst mazākumtautību pirmsskolas izglītības programmu un mazākumtautību pamatizglītības programmu.

Turpināts darbs pie profesionālās pilnveides programmu nodrošināšanas pirmsskolas pedagogiem latviskas vides veidošanā un integrētas latviešu valodas apguvē, īpaši 5-6 gadīgo bērnu pirmsskolas pedagogiem un mācību līdzekļu nodrošināšanas latviešu valodā 1.-6. klases skolēniem mācību līdzekļu nomaīnai, kā arī mācību līdzekļu nodrošināšanas mazākumtautību interešu programmu īstenošanai.

Izstrādāta un veiksmīgi ieviesta tālmācības programma diasporas skolotājiem “Latviešu valodas kā svešvalodas skolotājs” ar pieciem moduļiem 200 stundu apjomā, ko veidojuši LU Humanitāro zinātņu fakultātes mācībspēki sadarbībā ar Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmiju un Rīgas Stradiņa universitāti. Programma 2021. gadā ir ieguvusi Eiropas Atzinības zīmi valodu apguvē.

Turpinājās sadarbība ar latviešu diasporas kopienām, Latviešu valodas aģentūrai (LVA) sistemātiski atbalstot latviešu nedēļas nogales skolu darbību, nodrošinot diasporas skolotāju izglītošanu, kā arī mācību un metodisko līdzekļu izstrādi. 2022. gadā līdzfinansējumu telpu īres, apdrošināšanas un citu mācību procesa nodrošināšanai radušos izdevumu kompensēšanai saņēmušas 62 latviešu skolas pasaulē. Turpinājusies diasporas skolotāju izglītošanaursos un semināros gan klātienē mītnes valstīs, gan Latvijā. Reizi mēnesī diasporas skolotājus attālināti kopā pulcējusi LVA metodikas skola “PUPA” un latvisko tradīciju izzināšanas pasākums “Zumēšana”. Profesionālu skolotāju vadībā LVA tālmācības nodarbībās latviešu valodu 2022. gadā apguvuši 255 diasporas skolēni no 39 valstīm. Organizēti vairāki diasporas atzinību guvuši konkursi – Valodas spēļu kluba ikmēneša konkursi pirmsskolas un sākumskolas vecuma bērniem, radošo darbu konkurss skolēniem “Valoda dzīvo, ja Tu tajā runā”, kā arī prāta spēļu turnīrs “Cietie rieksti latviešiem pasaulē” jauniešiem un pieaugušajiem.

Lai īstenotu Diasporas likuma 6. panta otrās daļas 3.punktā un 11. panta pirmās daļas 2. punktā doto uzdevumu nodrošināt pastāvīgu un sistemātisku atbalstu diasporas bērnu neformālās interešu izglītības un latviešu valodas noietņu organizēšanai Latvijā un ārvalstīs, atbalstīta četru latviešu valodas apguves noietņu īstenošana 108 diasporas jauniešiem no Amerikas Savienotajām valstīm, Anglijas, Austrālijas, Azerbaidžānas, Beļģijas, Francijas, Izraēlas, Īrijas, Lielbritānijas, Luksemburgas, Ukrainas, Vācijas, Zviedrijas.

Politikas plānošanas dokumentos, pētniecības procesos un digitalizācijas jomā nostiprināta latgaliešu rakstu valodas un lībiešu valodas attīstība.

3.7. JAUNATNES POLITIKA

17. tabula

Budžeta programmas/apakšprogramma	Apstiprināts likumā, plāns gadam (ar izmaiņām), EUR	Budžeta izpilde pārskata periodā, EUR
21.00.00 Jaunatnes politikas valsts programma	1 328 902	1 187 958
70.10.00 Jaunatnes starptautisko programmu aģentūra	3 129 191	1 524 034
70.12.00 Eiropas Kopienas programmu projektu īstenošana (JSPA budžets)	2 700 377	1 209 149
70.15.00 Eiropas Savienības programmas Erasmus+ projektu īstenošanas nodrošināšana (JSPA budžets)	8 635 795	3 049 329
Kopā	15 794 265	6 970 470

Tabulā: Finanšu resursi jaunatnes politikas īstenošanai

2022. gads tika pasludināts par Eiropas Jaunatnes gadu. Tā ir līdz šim lielākā Eiropas iniciatīva jauniešu iesaistei nacionālos, vietējos un starptautiskos pasākumos. Latvijā Eiropas Jaunatnes gada koordinēšana tika uzticēta Latvijas Jaunatnes padomei. Eiropas Jaunatnes gada ietvaros jaunieši īstenoja iniciatīvas, organizēja diskusijas un festivālus. Tika uzsāktas sarunas, kā ieviest ietekmes uz jaunatni novērtējuma priekšlikumus tiesību aktos. IZM organizēja piecu domnīcu ciklus ar ekspertiem par dažādiem jaunatnes politikas aktuāliem jautājumiem, kā arī ar 10 rakstiskām publikācijām medijos pievērsa plašākas sabiedrības uzmanību šiem jautājumiem.

Jaunatnes politikas valsts programmai 2022. gadā tika piešķirts papildu finansējums 131% apmērā. 2022. gada valsts budžets paredzēja papildu 0,75 milj. eiro atbalstu jaunatnei, kas bija paredzēts kvalitatīvas un ilgtspējīgas sistēmas veidošanai darbam ar jaunatni, jauniešu personīgās un profesionālās attīstības veicināšanai un sociālās iekļaušanās pasākumiem, īpaši akcentējot jauniešu ar ierobežotām iespējām iekļaušanu.

Jaunatnes politikas valsts programmā 2022. gadā bija paredzētas četras jaunas iniciatīvas:

- Atklāts projektu konkurss nevalstiskajām organizācijām, lai veicinātu jauniešu ar ierobežotām iespējām iekļaušanos sabiedrībā un sekmētu aktīvu pilsonisko un politisko līdzdalību;
- Pašpārvalžu atbalsta programma, kuras mērķis ir nodrošināt izglītojamo līdzdalību lēmumu pieņemšanā izglītības iestādēs;
- Jaunatnes darbinieku izcilības programma, lai motivētu jaunatnes darbiniekus īpaši strādāt ar jauniešiem ar ierobežotām iespējām;
- Paredzēti ieguldījumi jaunatnes jomas monitoringa izstrādei un padziļinātiem pētījumiem jaunatnes jomā, kas ir svarīgs priekšnoteikums pierādījumos balstītas jaunatnes politikas veidošanā.

Augustā Jūrmalā norisinājās vasaras lielākais notikums jauniešiem un jaunatnes jomā iesaistītajiem – festivāls “KOPUMS”. Festivāla mērķis bija vienkopus pulcēt jauniešus un jaunatnes darbiniekus, lai satiktos un iepazīstinātu ar iespējām kā lietderīgi un interesanti pavadīt laiku, kā arī iedvesmot jauniešus līdzdarboties labākas nākotnes kopradīšanā. Festivāls vienuviet apvienoja dažādas jauniešu organizācijas, māksliniekus, radošās personības, līderus un jauniešus no visas Latvijas.

IZM organizēja konkursu “Latvijas Jauniešu galvaspilsēta”. Par Latvijas Jauniešu galvaspilsētu 2023 tika pasludināta Bauskas novada pašvaldība. Bauskas novads saņēma godaplāksni “Latvijas

Jauniešu galvaspilsēta 2023” un ceļojošo kausu no 2020. gada uzvarētājiem Ventspils pilsētas pašvaldības. Konkursa uzvarētāju noteica žūrijas komisija, ņemot vērā publiskās balsošanas rezultātus.

IZM organizēja konkursu “Labākais darbā ar jaunatni 2022”, lai izteiktu atzinību par ieguldījumu jauniešu dzīves kvalitātes uzlabošanā. Apbalvošanas ceremonijā tika sumināti desmit laureāti astoņās kategorijās. Par ieguldījumu jauniešu dzīves kvalitātes uzlabošanā tika izteikta atzinība pašvaldībām, darbā ar jaunatni iesaistītajām personām, jauniešu centriem, kā arī jaunatnes organizācijām un biedrībām, kas veic darbu ar jaunatni. Ar uzvarētājiem visās nominācijās var iepazīties šeit.

Pieņemtas “Bērnu, jaunatnes un ģimenes attīstības pamatnostādnes 2022.-2027. gadam”. Labklājības ministrijas sagatavotās pamatnostādnes veidotas ciešā sadarbībā ar IZM un citām nozaru ministrijām, iesaistot arī plašu nevalstisko organizāciju loku, tajā skaitā jaunatnes organizācijas. Jauniešu attīstības, dzīves kvalitātes uzlabošanas un līdzdalības stiprināšanai pamatnostādnes paredz veicināt darbu ar jaunatni, sekmēt jauniešu līdzdalību, kā arī plašāk attīstīt darba tirgum un patstāvīgai dzīvei nepieciešamo prasmju un iemaņu apguvi.

Veikts nozīmīgs solis neformālās izglītības atzīšanā darbā ar jaunatni. Izmaiņas Izglītības likumā paredz, ka turpmāk būs iespējams īstenot neformālās izglītības programmas arī bērniem un jauniešiem, ne tikai pieaugušajiem.

2023. gada 1. janvārī spēkā stāsies jauns Pašvaldību likums, ko šī gada oktobrī apstiprināja Saeima. Likums paredz vairākas jaunatnes jomai labvēlīgas izmaiņas: no 16 gadu vecuma varēs kandidēt par iedzīvotāju padomes locekli un piedalīties padomes vēlēšanās; iesniegt kolektīvo iesniegumu pašvaldībai; iesniegt pašvaldības līdzdalības budžeta projektu un balsot par projekta idejām; pašvaldības līdzdalības budžeta projektus varēs iesniegt arī biedrības un nodibinājumi.

2022. gads bija arī Eiropas Savienības programmas “Erasmus+” 35. pastāvēšanas gads. Latvijas projektu īstenotājiem tika būtiski palielināts pieejamais finansējums – programmas “Erasmus+” jaunatnes jomas ietvaros bija pieejami teju 5 milj. eiro. Savukārt programmā “Eiropas Solidaritātes korpuss” bija pieejami vairāk nekā 1,3 miljons eiro. Programmas “Erasmus+” jaunatnes jomas ietvaros būtiska aktualitāte bija jauns projektu veids “DiscoverEU iekļaušanas projekti” organizācijām, kas strādā ar iekļaujošām jauniešu grupām. Projekts sniedz iespēju jauniešiem ar ierobežotām iespējām, kuriem ir 18 gadi, apceļot Eiropu, tā ietvaros, plānojot ceļojumu, mācīties, gūt jaunas prasmes un pieredzi.

Pēc ilga pārtraukuma saistībā ar Covid-19 tika turpināta arī “Erasmus+” jaunatnes jomas iniciatīvā “DiscoverEU”, kur 18 gadus veci jaunieši varēja saņemt iespēju ceļot pa Eiropu, iepazīstot tās kultūru un daudzveidību. Iniciatīvas ietvaros divās norises kārtās 323 jaunieši no Latvijas saņēma ceļojuma biļetes sava ieplānotā Eiropas apceļošanas maršruta īstenošanai.

3.8. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA UN ES LIETAS

18. tabula

Budžeta programmas/apakšprogramma	Apstiprināts likumā, plāns gadam (ar izmaiņām), EUR	Budžeta izpilde pārskata periodā, EUR
70.07.00 Eiropas Savienības, starptautiskās sadarbības programmu un inovāciju izglītības jomā īstenošanas nodrošināšana	377 728	245 645
70.08.00 Valsts izglītības attīstības aģentūra	3 233 543	2 125 931
70.09.00 Eiropas Savienības jauniešu neformālās izglītības programma "Jaunatne darbībā" 2007.-2013.gadam	712	0

70.11.00 Dalība Eiropas Savienības izglītības sadarbības projektos	1 754 607	1 038 877
70.12.00 Eiropas Kopienas programmu projektu īstenošana	298 264	217 895
70.15.00 Eiropas Savienības programmas Erasmus+ projektu īstenošanas nodrošināšana	55 039 110	30 614 561
71.06.00 Eiropas Ekonomikas zonas un Norvēģijas finanšu instrumentu finansētās programmas īstenošana	1 519 615	1 238 584
73.06.00 Dalība Ziemeļu Ministru Padomes Nordplus Ietvarprogrammā	418 299	357 553
Kopā	62 641 878	35 839 046

Tabulā: Finanšu resursi ES lietu un starptautiskajai sadarbībai

Turpināta gatavošanās Latvijas prezidentūras Eiropas Padomes (EP) Ministru komitejā norise no 2023. gada maija līdz novembrim, veicinot EP noteikto stratēģisko prioritāšu sasniegšanu, stiprinot cilvēktiesību standartu ievērošanu EP dalībvalstīs, sekmējot EP aktivitātes, redzamību un atpazīstamību, kā arī stiprinot organizācijas reputāciju.

24.–25. martā Kartagenā, Kolumbijā, norisinājās OECD Prasmju samits 2022 “Prasmju stiprināšana, kas nodrošinātu taisnīgumu un ilgtspēju”. Foruma dalībnieki diskutēja un dalījās ar labās prakses piemēriem par inovatīvu pieeju izmantošanu, lai nodrošinātu iekļaujošas mūžizglītības iespējas panākumu gūšanai nākotnē.

11.–13. maijā ministrijas pārstāvis piedalījās Starptautiskajā skolotāju profesijas samitā (ISTP 2022) Valensijā, Spānijā. Šo pasākumu organizēja OECD un *Education International* sadarbībā ar Spānijas Izglītības un profesionālās izglītības ministriju. Pasākumā piedalījās OECD dalībvalstu valdību pārstāvji, izglītības darbinieku arodbiedrību vadītāji un izglītības jomas profesionāļi.

7.-8. decembrī norisinājās augsta līmeņa OECD dalībvalstu un partnervalstu izglītības ministru sanāksme. OECD valstu ministri un augstākās amatpersonas iesaistījās diskusijās par politikas prioritātēm, iniciatīvām un projektiem, lai ieviestu un īstenotu tās mūžizglītības jomā un stiprinātu to lomu iekļaujošas un taisnīgas sabiedrības veidošanā. Sanāksmes noslēgumā tika pieņemta deklarācija par taisnīgas sabiedrības veidošanu ar izglītības palīdzību, kurai pievienojās arī Latvija.

IZM pārstāvji piedalījās ANO Augsta līmeņa politikas forumā, kas norisinājās no 5. līdz 18. jūlijam Ņujorkā, ASV. Latvijas delegācija forumā sniedza Latvijas otro ziņojumu par ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) īstenošanu Latvijā, tai skaitā par ilgtspējības attīstības mērķi Nr. 4 “Kvalitatīva izglītība”. Ziņojums atspoguļo Latvijas paveiktos un darāmos darbus IAM īstenošanā, informē par labo praksi, sniedz sabiedrības viedokļus par prioritāriem darbiem, kā arī atklāj šodienas un nākotnes izaicinājumus. Tikšanās laikā ar ANO Ģenerālās asamblejas prezidentu Abduldu Šahidu (*Abdulla Shahid*) ministre pārrunāja jauniesu līdzdalības veicināšanas sadarbības iespējas.

No 16. līdz 20. septembrim notika ANO Izglītības transformācijas samits *Transforming Education Summit 2022 (TES)*, kura mērķis bija mobilizēt starptautisko solidaritāti un rīcībā balstītas politiskas apņemšanās, lai pārvarētu globālo mācīšanās krīzi, ko izraisījusi Covid-19 pandēmija, un paātrinātu 2030. gada IAM Nr. 4 “Kvalitatīva izglītība” sasniegšanu. Samita rezultātā tika atbalstītas 7 jaunas globālās iniciatīvas – *ESD Greening Education, Digital Education for All, Advancing Gender Equality, Foundational Learning, Education in Crisis Situations, Education Financing, Youth Empowerment*. Jau uzsācies darbs pie šo iniciatīvu īstenošanas, tajā svarīga loma būs IAM4 Augsta līmeņa Rīcībkomitejai (HLSC), kurā strādā arī IZM pārstāvis.

Sadarbībā ar UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju nodrošināta konsultatīvās padomes “Izglītība visiem” darbība, organizējot diskusijas par atvērto zinātnei, ilgtspējīgu attīstību veicinošu izglītību, ANO Pārveidojošā izglītības samita mērķiem un Latvijas lomu izglītības pārmaiņu virzībā pasaulē ilgtermiņā. Vienlaikus tika organizēts atklāšanas pasākums UNESCO ziņojumam “Izglītības turpmākie virzieni: Pārdomas par mūsu kopīgo nākotni. Jauns sabiedriskais līgums izglītības jomā”.

Pastiprināta uzmanība bija veltīta programmas *Nordplus* jaunā darbības perioda sagatavošanas un ieviešanas nosacījumu izpildei sadarbībā ar vadības institūcijām (Ziemeļvalstu Ministru padomi un galveno administratoru Pētniecības centru Rannís Islandē). IZM 5.-6. oktobrī Rīgā organizēja *Nordplus* programmas komitejas sanākumi (Latvija rotācijas kārtībā darbojās kā līdzpriekšsēdētājs), kur tika lemts par finansēšanas kārtību. 2022. gada 4. oktobrī valdība atbalstīja IZM izstrādāto informatīvo ziņojumu par Latvijas turpmāko daļību programmas *Nordplus* 2023.-2027. gada periodā. *Nordplus* kā sadarbības programma un kā reģionālais finansēšanas instruments tiks vērsts uz ciešāku partnerību ar Baltijas valstīm, sekmējot Ziemeļvalstu-Baltijas reģiona izglītības telpas izveidi. Paredzēts rast savstarpēji papildinošas iespējas ar ES programmu *Erasmus+*

Būtiski atbalsta instrumenti Eiropas izglītības telpas izveidei un attīstīšanai ir ES programmas *Erasmus+* un *Eiropas Solidaritātes korpuss*. ES finansējuma piešķirums Latvijai abu programmu īstenošanai 2022. gadā pārsniedza 37 milj. eiro, bet 2023. gadā – 38 milj. eiro. 2022. gada 29. novembrī valdība apstiprināja ministrijas izstrādāto informatīvo ziņojumu “Par Eiropas Savienības programmu *Erasmus+* un *Eiropas Solidaritātes korpuss* īstenošanai nepieciešamo papildu finansējumu 2022.-2023. gadam”, lai nodrošinātu nepieciešamo valsts budžeta līdzfinansējumu mobilitātes aktivitātēm augstākajā izglītībā, Eiropas Komisijas iniciatīvām, kā arī ES tīklu nacionālo nodaļu un valsts aģentūru JSPA un VIAA darbībai. Gatavojoties jaunai mācību mobilitātes aktivitātei *Erasmus+* sporta jomā, tika paveiktas nepieciešamās darbības tās ieviešanai Latvijā.

IZM sadarbībā ar citu nozaru ministrijām un profesionālajām asociācijām piedalījās Eiropas Komisijas vadītājās aktivitātēs, kas nodrošina normatīvo pamatu profesionālās kvalifikācijas atzīšanai cilvēkiem, kuri bēg no kara Ukrainā. Pildot profesionālās kvalifikācijas atzīšanas koordinators lomu, Latvijā ir ieviesti pilnveidojumi dažādu nozaru profesionālās darbības reglamentācijas sistēmās, piemēram, jurniecības nozarē reglamentēto profesiju skaits ir samazinājies no 66 līdz 27, kas būtiski ir samazinājis iesaistīto kompetento institūciju administratīvo slogu. Profesionālās kvalifikācijas atzīšanas procedūras tiek padarītas efektīvākas, vieglāk pieejamas, piemēram, ir izveidota pirmais pilnībā automatizētais profesionālās kvalifikācijas atzīšanas e-pakalpojums, kas tiek īstenots pedagoga profesijā. Turpmākajā periodā galvenā uzmanība tiks vērsta uz sistēmiskiem pasākumiem, kas veicinās profesionālās kvalifikācijas atzīšanas pieejamību, mazinot administratīvos šķēršļus. Tas atbilst Eiropas Komisijas prioritātēm Vienotā tirgus stiprināšanā.

Īstenots attīstības sadarbības projekts “Atbalsts sadarbībai un pieredzes apmaiņai ar Centrālāzijas valstīm, veicinot “*Action Document for Dialogue and Action for Resourceful Youth in Central Asia (DARYA)*” ieviešanu”, kura ietvaros Latvijas pārstāvji piedalījās konsultācijās par DARYA programmas īstenošanas virzieniem un DARYA atklāšanas pasākumā 22.-23.novembrī Astanā, Kazahstānā, kurā tika prezentēts Latvijas labās prakses piemērs profesionālajā izglītībā saistībā ar darba vidē balstītām mācībām, nozaru kvalifikāciju struktūru un sadarbību ar darba devējiem darba tirgum atbilstošo prasmju un kvalifikāciju nodrošināšanā.

12. jūnijā Kairā tika parakstīti grozījumi 2009. gada 1. marta Latvijas Republikas valdības un Ēģiptes Arābu Republikas valdības līgumā par sadarbību izglītībā un zinātnē, kas paredz, ka Latvija un Ēģipte var piedāvāt viena otrai stipendijas studentu, akadēmiskā personāla un pētnieku apmaiņai bakalaura, maģistra un doktora studijām un pētniecības veikšanai augstākās izglītības institūcijās un daļībai starptautiskajās vasaras skolās.

Nodrošināti atbalsta pasākumi Ukrainai sakarā ar izglītības procesa nodrošināšanu ukraiņu civiliedzīvotājiem Latvijā, tajā skaitā sadarbībā ar Rīgas 3. ģimnāziju un Rīgas Ukraiņu vidusskolu organizēta Ukrainas Nacionālajā daudzpriekšmetu testa (*National Multi-subject Test*) norise Rīgā, kuru 2022. gada augustā nokārtoja vairāk kā 200 ukraiņu skolēni, kuri plānoja iestāties Ukrainas augstskolu bakalaura programmās.

Atbilstoši 2021. gada 16. novembra MK noteikumiem Nr.750 "Muitas maksājumu un dabas resursu nodokļa summas kompensācijas kārtība privātajai izglītības iestādei "Latvijas Starptautiskā skola"" izvērtēts Latvijas Starptautiskās skolas iesniegums par muitas maksājumu un dabas resursu nodokļa summas kompensāciju un sagatavots MK 2022. gada 31. maija rīkojums Nr.373 "Par finanšu līdzekļu piešķiršanu no valsts budžeta programmas "Līdzekļi neparedzētiem gadījumiem"", piešķirot valsts budžeta līdzekļus Latvijas Starptautiskajai skolai 28 318 eiro apmērā, lai kompensētu muitas maksājumu un dabas resursu nodokli par laikposmu no 2016. gada 1. janvāra līdz 2021. gada 23. Novembrim.

IV PĀRSKATS PAR PAR MINISTRIJAS VADĪBAS UN DARBĪBAS UZLABOŠANAS SISTĒMĀM

4.1. NOZARES VADĪBA

20. tabula

Budžeta programmas/apakšprogramma	Apstiprināts likumā, plāns gadam (ar izmaiņām), EUR	Budžeta izpilde pārskata periodā, EUR
07.00.00 Informācijas tehnoloģiju attīstība un uzturēšana izglītībā, Microsoft līguma un projektu nodrošināšana	1 723 942	1 723 711
16.00.00 Eiropas Savienības lietas un starptautiskā sadarbība	453 096	444 121
42.03.00 Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētki	100 067	100 067
42.06.00 Valsts izglītības satura centra darbības nodrošināšana	3 732 649	2 952 427
42.07.00 Izglītības kvalitātes valsts dienesta darbības nodrošināšana	1 778 573	1 387 428
62.20.00 Tehniskā palīdzība Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) apgūšanai (2014-2020)	1 011 658	878 502
63.20.00 Tehniskā palīdzība Eiropas Sociālā fonda (ESF) apgūšanai (2014-2020)	252 197	197 353
70.13.00 Latvijas pārstāvju ceļa izdevumu kompensācija, dodoties uz Eiropas Savienības Padomes darba grupu sanāksmēm un Padomes sanāksmēm	34 672	3 764
74.50.00 Tehniskā palīdzība Atveseļošanās un noturības mehānisma (ANM) apgūšanai	280 000	232 433

97.01.00 Ministrijas centrālā aparāta darbības nodrošināšana	5 079 111	4 701 339
97.02.00 Nozares vadības atbalsta pasākumi	368 543	290 031
99.00.00 Līdzekļu neparedzētiem gadījumiem izlietojums	25 286 079	24 947 915
Kopā	40 100 587	37 859 091

Tabulā: Finanšu resursi nozares vadības īstenošanai

2022. gadā nodrošināta IZM veidotās izglītības, zinātnes, valsts valodas, sporta un jaunatnes politikas plānošana un īstenošana. Izstrādāti tiesību aktu projekti, koordinēta un nodrošināta ministrijas pārstāvība tiesvedības procesos administratīvajās lietās un civillietās, kurās ministrija ir lietas dalībnieks, nodrošināta dalība Ministru prezidenta, MK, citu ministriju un institūciju veidotajās darba grupās un padomēs.

Veicot IZM valdījumā esošo valsts un tai piekritošo nekustamo īpašumu objektu apsaimniekošanu, turpinājās objektu, tajā skaitā to īpašuma tiesību, tiesiska sakārtošana. 2022. gadā zemesgrāmatās ierakstīti 12 nekustamo īpašumu objekti. Lielākā daļa objektu nodoti ministrijas padotības iestāžu bezatlīdzības lietojumā un pārvaldīšanā, tajā skaitā apsaimniekošanā, lai īstenotu nepārtrauktu objektu pārvaldīšanas procesu un izvēlētos optimālas pārvaldīšanas darba metodes, tādējādi nodrošinot objektu lietojuma īpašību (kvalitātes) saglabāšanu visā ekspluatācijas laikā, kā arī sabiedrības un personas drošības vai veselības aizskārums nepieļaujāmību. Savukārt ministrija veic šī pārvaldīšanas procesa virsuzraudzību.

Turpinot iesākto apjomīgo darbu pie funkciju nodrošināšanai nevajadzīgo objektu nodošanas, ministrija 2022. gadā nodevusi 25 nekustamos īpašumus (83 objektus) atvasinātu publisku personu īpašumā vai Finanšu ministrijas un citu ministriju valdījumā.

4.2. INFORMĀCIJAS TEHNOLOĢIJU ATTĪSTĪBA

2022. gadā turpinājās VIIS uzturēšanas un pilnveides darbi saskaņā ar IZM resora attīstības prioritātēm. Tika veiktas izmaiņas un papildinājumi VIIS saistībā ar grozījumiem normatīvajā regulējumā par izglītības klasifikāciju, turpināts iesāktais darbs profesionālo kvalifikāciju sakārtošanā – izveidota e-NKS profesionālo kvalifikāciju klasifikatora piesaiste izglītības programmām, izstrādāti funkcionalitātes papildinājumi saistībā ar Valsts kontroles ieteikumiem lietderības revīzijā “Vai bērnam ar speciālām vajadzībām ir iespēja saņemt tā spējām, vajadzībām un bērna labākajām interesēm atbilstošu izglītību?”. Augstākās izglītības sektorā tika veikti Studiju programmu sadaļas pilnveidojumi, kā arī veiktas izmaiņas un papildinājumi stipendijas “Studēt gods” sadaļā.

Tāpat 2022. gadā turpinājās VIIS datu apmaiņas risinājumu attīstība, lai citas iestādes varētu nodrošināt savas funkcijas un paplašināt pakalpojumu klāstu. Izstrādāti jauni web servisi datu automatiskai apmaiņai ar dažādām informācijas sistēmām, piemēram, datu nodošana Apsardzes darbības reģistram, papildus metode datu nodošanai Valsts pedagoģiski medicīniskās komisijas informācijas sistēmai u.c. Viens no lielākajiem izaicinājumiem 2022. gadā bija VIIS sistēmas uzturētāja maiņa, kas prasīja papildus resursus, jaunajam uzturētājam iepazīstot VIIS sistēmu un tās funkcionalitāti.

Nacionālās zinātniskās darbības informācijas sistēmā (turpmāk –NZDIS) 2022. gadā turpinājās uzturēšanas un pilnveides darbi. 2022. gadā NZDIS tika integrēts LZP projektu administrēšanas modulis, autorizāciju nodrošinot caur NZDIS. Ministrijai tika samazināts administratīvais slogs, deleģējot ārzemju ekspertu lietotāju reģistrēšanu LZP. Tika ieviesti uzlabojumi zinātniskās darbības rezultātu saņemšanai no starptautiskajām datu bāzēm, NZDIS ļaujot labot tikai atsevišķus datu laukus, tādējādi nodrošinot informācijas atbilstību datu avotam.

5.1. PĒTĪJUMI

Ministrija 2022. gadā veikusi šādus pētījumus:

- Sporta finansēšanas modeļa pilnveide;
- Zinātnes komunikācijas mērķa grupu pētījums;
- Latvijas iedzīvotāju zinātnes saturs patēriņš un līdzdalība;
- Padziļināts pētījums par Latvijas un Latvijas izcelsmes pētniecības diasporas sadarbības tīkliem ārvalstīs;
- Pētījums par brīvpieejas satelītdatu izmantošanas iespējām Latvijā;
- Augstākās izglītības iestāžu digitalizācijas izvērtējums Latvijā.

No 2020. gada jūnija līdz 2022. gada maijam sadarbībā ar Pasaules Bankas ekspertiem notiek pētījums jauna akadēmiskās karjeras ietvara izstrādei Eiropas Komisijas projekta Nr. SRSP2020/13 (20LV20) “Latvia: Academic Career Model” (“Akadēmiskās karjeras modelis Latvijai”) ietvaros.

Sadarbībā ar Latvijas Universitāti ministrija turpināja darbu OECD Starptautiskajā skolēnu novērtēšanas programmā PISA 2022. gada ciklā. PISA ir novērtēšanas programma, kas vērsta uz 15 gadus vecu skolēnu snieguma izpēti matemātikā, lasīšanā un dabaszinātnēs. Tās mērķis ir izprast, cik lielā mērā jaunieši var izmantot skolā un ārpus tās iegūtās zināšanas, lai pilnvērtīgi piedalītos dažādos procesos sabiedrībā. 2022. gadā noritēja pamatpētījums, un rezultātu prezentācija paredzēta 2023. gada decembrī. Tāpat arī sadarbībā ar Latvijas Universitāti tika īstenots Starptautiskās izglītības sasniegumu novērtēšanas asociācijas (*International Association for the Evaluation of Educational Achievement*) (turpmāk – IEA) Starptautiskā pilsoniskās izglītības pētījuma (*International Civic and Citizenship Education Study*) (turpmāk – ICCS) 2022. gada cikla pamatpētījums. ICCS mērķis ir izpētīt jauniešu sagatavotību pildīt savus pilsoņu pienākumus un noskaidrot astoto klašu skolēnu zināšanu līmeni pilsoniskajā izglītībā. Pētījuma rezultātu prezentācija arī ir paredzēta 2023. gada nogalē.

Turpinot dalību OECD Izglītības sistēmu indikatoru programmā INES (*Indicators of Education Systems*), sadarbībā ar Centrālo statistikas pārvaldi nodrošināta Latvijas informācija izglītības datu gadagrāmatai “Īsumā par izglītību 2022” (*Education at a Glance 2022*), kurā lielāka uzmanība bija pievērsta augstākās izglītības datiem. Ziņojums rāda, ka, neskatoties uz ekonomiskām un sociālām priekšrocībām darba tirgū, daudzi studenti nepabeidz studijas laikā vai nepabeidz vispār. Latvijā bakalaura studentu absolvēšanas rādītājs ir 48%, un tas ir zemākais starp valstīm, par kurām ir pieejami dati. Arī studentu absolvēšanas rādītājs īsā cikla jeb koledžas mācību programmās ir salīdzinoši zems – 58%. Dati mudina pilnveidot augstākās izglītības finansēšanas modeli, piedāvājot jaunus snieguma rādītājus, tostarp absolvēšanas rādītājus, stimulējot augstākās izglītības iestādes uzņemt motivētus studentus. Publikācija liecina, ka no 2015. līdz 2021. gadam visās OECD valstīs Eiropas Savienībā pamatizglītības otrajā posmā skolotāju (25–64 gadu vecumā) faktiskās algas pieauga vidēji par 18%. Salīdzinājums rāda, ka Latvijā algas pieauga vairāk – par 59% šajā pašā periodā (D3.7. tabula). Lai arī Latvijā skolotāju faktiskās algas joprojām ir vienas no zemākajām salīdzinājumā ar citu OECD valstu skolotāju algām, pēdējo gadu laikā skolotāju darba samaksai novirzīti būtiski līdzekļi.

Piedaloties Eiropas Komisijas Pastāvīgajā indikatoru un mērķrādītāju grupas darbā, nodrošināta Latvijas informācijas pārbaude ikgadējā ziņojumā “Izglītības un mācību pārskats 2022” (*Education and Training Monitor 2022*), kurā salīdzināts ES dalībvalstu progress ceļā uz Eiropas Izglītības telpas mērķu sasniegšanu. Ziņojuma caurviju temats ir taisnīgums izglītībā, uzsverot, ka skolēnu prasmju sasniegumi atšķiras pēc to sociāli-ekonomiskā statusa. Starp skolēniem ar zemiem sasniegumiem lielāks īpatsvars ir skolēniem no ģimenēm ar zemu sociāli-ekonomisko statusu.

Starptautiskās skolēnu novērtēšanas programmas PISA 2018. gada dati tāda, ka Latvijai zemo sasniegumu atšķirība lasīšanas, matemātikas un dabaszinātņu prasmēs kopā starp skolēniem ar zemu un augstu sociāli-ekonomisko statusu ir mazāka, nekā vairumam ES valstu, un ir pietākā mazākā aiz Igaunijas, Somijas, Slovēnijas un Polijas. Ziņojumā pozitīvi vērtēti Latvijas ieguldījumi izglītības digitalizācijā (skolo.lv mācīšanās platforma, “Dators katram bērnam” un “Jaudīgs internets ikvienai Latvijas skolai” iniciatīvas). Viens no rādītājiem, kuriem uzmanība pievērsta arī Izglītības attīstības pamatnostādņu 2021.-2027. gadam kontekstā ir atšķirība jaunu vīriešu un sieviešu īpatsvarā, kuri 18-24 gadu vecumā izstājas no izglītības – Latvijai šī atšķirība samazinās, jo kopš 2016. gada turpina samazināties jaunu vīriešu 18-24 gadu vecumā īpatsvars, kuri izstājas no izglītības sistēmas.

OECD Izglītības pētniecības un inovāciju centra CERI programmā 2022. gadā sagatavota Latvijas informācija CERI anketai “21. gadsimta bērni” par izaicinājumiem bērnu fiziskajai un sociāli-emocionālajai veselībai, digitālo prasmju mācīšanu skolās un bērnu drošību digitālajā vidē, ko OECD izmantos ziņojuma sagatavošanā. Turpināta Latvijas informācijas saskaņošana un precizēšana OECD “Digitālās izglītības pārskatam”, ko OECD plāno publicēt 2023. gadā. 2022. gadā publicēts ziņojums “Izglītību veidojošās tendences 2022” (*Trends Shaping Education 2022*) par globālām norisēm un pārmaiņām sabiedrībā, kas ietekmē mācīšanos un mācīšanu.

5.2. IEKŠĒJAIS AUDITS

IZM Iekšējā audita un risku vadības nodaļa (turpmāk - IARVN) 2022. gadā veica finanšu, vadības, darbības novērtējuma un kvalitātes iekšējos auditus ministrijā un tās padotībā esošajās iestādēs. Auditus ietvaros vērtēta iestāžu iekšējā kontroles sistēma un nepieciešamības gadījumā sniegti ieteikumi iekšējās kontroles sistēmas pilnveidei.

2022. gadā IZM un tās resorā nodrošināti audita izpildes kvalitātes elementi: patiesums, pilnīgums, efektivitāte, savlaicīgums, sadarbība. Regulāri veikta audita ārpalpojumu kvalitātes uzraudzība, komentēti auditoru iesniegtie ziņojumi.

IARVN nodrošināja 100% iekšējā audita plāna izpildi. Audita funkcijas nodrošināšanai kopumā no nodaļas iesaistīto cilvēkresursu darba dienām tika patērētas 326 no 571 jeb 57%.

IARVN 2022. gadā no nodaļas cilvēkresursu darba dienām kopumā konsultāciju sniegšanai tika patērētas 20 darba dienas, konsultācijas tika sniegtas par juridiskiem, grāmatvedības, personāla u.c. jautājumu tēmām.

Valsts kontroles (turpmāk – VK) veikto revīziju ietvaros sadarbībā ar iesaistītajām struktūrvienībām un padotībā esošajām iestādēm gatavota un iesniegta nepieciešamā informācija un informāciju apliecinājošie dokumenti. Visa gada garumā veikta VK revīzijās izteikto ieteikumu uzraudzība, ņemot vērā ieteikumu ieviešanai noteiktos ieviešanas termiņus. Sadarbībā ar atbildīgajām struktūrvienībām gatavota un nosūtīta informācija VK par ieteikumu ieviešanas progresu. Kopumā ministrija 2022. gadā ieviesa 34 VK ieteikumus.

IARVN piedalījās 13 dienesta pārbaužu komisijās, kuru ietvaros veica pārbaudes un izstrādāja ziņojumus.

VI PERSONĀLS

2022. gadā IZM vidēji bija 246 amata vietas – 167 (68%) ierēdņu un 79 (32%) darbinieku amata vietas, bet faktiskais vidējais nodarbināto skaits – 205 (t.sk. faktiskais vidējo darbinieku skaits – 65, faktiskais vidējo valsts civildienesta ierēdņu skaits – 140). Pārskata periodā IZM nodibinātas valsts civildienesta/darba tiesiskās attiecības ar 38 nodarbinātajiem un izbeigtas valsts civildienesta/darba tiesiskās attiecības ar 36 nodarbinātajiem. Tas liecina, ka personāla mainība ir augsta. Proti, 2022. gada laikā ministrijas personāls ir nomainījies vidēji par 36%, personāla atjaunošanās koeficients ir 0,185 (*pieņemto nodarbināto skaits/ vidējais nodarbināto skaits*) un personāla aiziešanas koeficients – 0,175 (*atbrīvoto nodarbināto skaits/ vidējais nodarbināto skaits*).

Nodarbināto skaits sadalījuma pa dzimuma grupām: 2022. gadā no visiem nodarbinātajiem vidēji 81% bija sievietes un 19% – vīrieši.

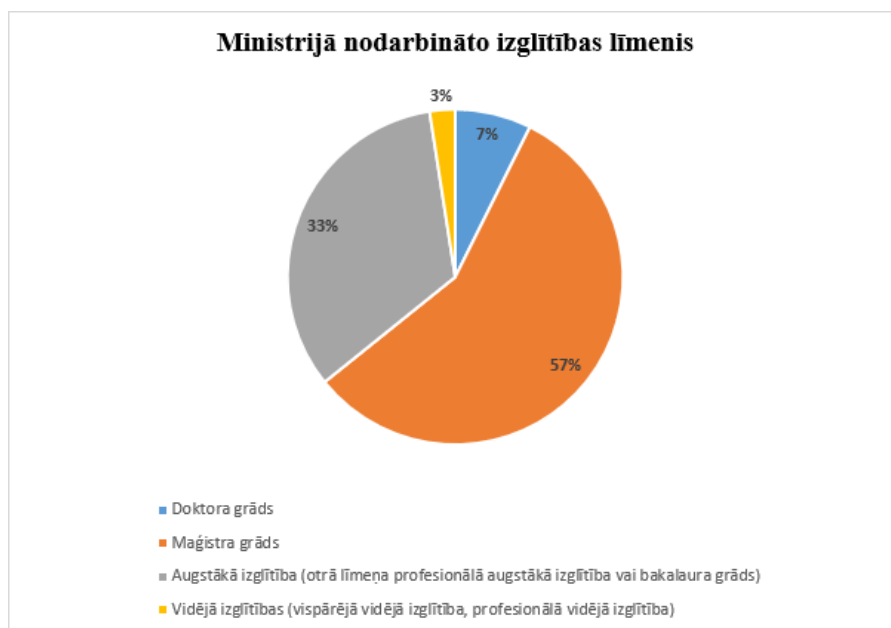
Nodarbināto skaits sadalījumā pa vecuma grupām: 2022. gadā visvairāk nodarbināto bija vecumā no 40 līdz 49 gadiem – 39%, bet vecumā no 30 līdz 39 gadiem – 28%, vecumā līdz 29 gadiem – 6% un vecumā virs 50 gadiem – 27%.

IZM lielākā vērtība ir profesionāls personāls, 97% ministrijā nodarbinātajiem ir augstākā izglītība, no tiem - 7% ir doktora grāds.

Lai nodrošinātu augsti kvalificētu speciālistu piesaisti un motivēšanu darbam IZM un tās padotībā esošajās iestādēs un aģentūrās, viens no būtiskākajiem priekšnosacījumiem ir mazināt nevienlīdzīgo atlīdzību starp citām valsts pārvaldes iestādēm un privāto sektoru, lai to līdzsvarotu, līdz ar to valsts pārvaldē tika virzīta atlīdzības reforma un izstrādāts jauns amatu katalogs. Saeima 2021. gada 16. novembrī apstiprināja grozījumus “Valsts un pašvaldību institūciju amatpersonu un darbinieku atlīdzības likumā”, kuru mērķis ir uzlabot valsts pārvaldes darba efektivitāti un kvalitāti, īstenojot atlīdzības sistēmas reformu. Atlīdzības reforma paredzēja mainīt mēnešalgu skalu tā, lai valsts pārvaldē nodarbinātā atalgojums vidēji līdzinātos 80 % no privātā sektora atbilstošo amatu atalgojuma, taču virzot atlīdzības reformu, tās sākotnējam posmam netika piešķirts papildu finansējums. Valsts kancelejas informācijā par pakāpenisku pāreju uz konkurētspējīgāku atlīdzību valsts pārvaldē norādīts, ka tās virzītās atlīdzības reformas mērķis ir uzlabot valsts pārvaldes darba efektivitāti un palielināt iedzīvotājiem sniegto pakalpojumu kvalitāti. Primāri atlīdzības reformas ietvaros atlīdzības kāpinājums ir jāpanāk bez papildu budžeta finansējuma, proti, pārskatot iestāžu procesus, samazinot piemaksu īpatsvaru un novērtējot darbinieku ieguldījumu. Līdz ar to pēc 2022. gada 1. jūlija valsts pārvaldes iestādēm atbilstoši katra nodarbinātā kvalifikācijai, kompetencei, darba snieguma līmenim un regulārajam darba apjomam atlīdzība ir jānosaka tā, lai pamazām tiektos sasniegt mēnešalgas līmeni vidēji 80% apmērā no privātajā sektorā maksātās algas.

Ministrijas darbību un prioritātes pamatā ietekmē gan dažādi iekšējie, gan ārējie faktori, kuri nosaka arvien lielāku kvalificēta personāla lomu, efektīvu plānošanu un īstenošanu. IZM lielu vērību pievērš tam, lai nodrošinātu personāla spējas strādāt pārmaiņu apstākļos. Tāpēc regulāri tiek analizēta esošā situācija, nosakot pārmaiņu nepieciešamību un plānveidību to ieviešanā.

5. attēls

Tabulā: IZM nodarbināto izglītības līmenis (situācija uz 31.12.2022.)

VII KOMUNIKĀCIJA AR SABIERĪBU

7.1. SABIEDRĪBAS INFORMĒŠANA UN IZGLĪTOŠANA

Informējot un izglītojot sabiedrību par IZM atbildībā esošo jomu politikas veidošanu, ministrija izmanto dažādus komunikācijas kanālus un veidus: nodrošina individuālas konsultācijas Informācijas centrā, veido mediju attiecības, aktuālo informāciju publicē ministrijas tīmekļvietnē, īsteno aktīvu komunikāciju sociālajos tīklos, organizē diskusijas, seminārus un citus informēšanas un izglītošanas pasākumus.

6. aprīlī, Ēnu dienā, IZM ciemojās jaunieši no dažādām Latvijas skolām, dienas garumā viņiem bija iespēja iepazīties ne tikai ar sava ēnas devēja ikdienu, bet arī piedalīties sanāksmēs, diskusijās, veikt praktiskus uzdevumus un apmeklēt dažādas institūcijas.

Sadarbībā ar Sporta departamentu organizēts konkurss “Gada sporta pedagogs 2022”, nodrošinot plašu komunikāciju un aicinot pieteikt dalībai konkursā profesionālus un radošus sporta skolotājus.

Sadarbībā ar EPALĒ projektu nodrošināta komunikācija par pieteikšanos IZM Pieaugušo izglītības balvai “Saules laiva” 2022. gada 8. decembrī, svinīgā ceremonijā ceļojošo balvu “Saules laiva” saņēma Latgales industriālais tehnikums, kas atzīts par labāko 2022. gada pieaugušo izglītības sniedzēju.

1. un 2. jūlijā, Cēsīs notika sarunu festivāls “Lampa”, kurā aktīvi piedalījās arī IZM pārstāvji, diskusijās un akcijās rosinot domāt par tēmām, kas saistītas ar izglītības jomā notiekošo, kā arī par aktualitātēm zinātnē un darbā ar jaunatni.

Regulāri sniegtas telefoniskas un rakstiskas atbildes uz nacionālo un reģionālo mediju, interneta portālu un ziņu aģentūru jautājumiem par visām ministrijas kompetencē esošām jomām, organizētas intervijas TV un radio – kopumā sniegtas vairāk nekā 1100 atbildes un skaidrojumi, sagatavotas 298 preses relīzes, notikušas preses konferences un preses brīfingi par dažādām aktualitātēm. Aizvien lielāku lomu sabiedrības informēšanā ieņem infografikas un citi vizuālie materiāli.

Īpaša loma sabiedrības izglītošanā un informēšanā ir IZM tīmekļvietnei un sociālajiem tīkliem. IZM tīmekļvietne 2022. gadā kopumā skatīta 1,3 miljonu reižu, kas ir par 2,5% vairāk nekā 2021. gadā. Lai tīmekļvietne būtu draudzīgāka viedtālrunu lietotājiem, tika veiktas vairāku sadaļu pārformatēšanas un tabulu nomaiņas, kas traucēja informāciju ērti apskatīt viedtālrunos. Skatījumu skaits no viedierīcēm ir audzis par 15%, salīdzinājumā ar 2021. gadu, kas nozīmē, ka tendence skatīt tīmekļvietni, izmantojot viedierīci, aizvien aug un saturs kļūst draudzīgāks

IZM Facebook kontam gada laikā gandrīz miljons lietotāju, kas redzējuši vismaz vienu ierakstu no ministrijas publicētā satura. Tas ir par 20,8% vairāk nekā 2021. gadā. Gada laikā ministrijas profilam pievienojās 2594 sekotāji un gada izskaņā ministrijas profilam kopā bija 25,5 tūkstoši lietotāju.

2022. gada februārī IZM Instagram kontam bija 720 sekotāju un tika pieņemts lēmums ar martu sākt apkopot un analizēt plašāku statistiku, pēc kuras tika mērķēti lietotāji un testēti dažāda satura veidi. Vasarā/rudenī tika uzsākta iesaistošāka un mērķētāka komunikācija ar lietotājiem vecuma posmā 18 – 34, lai piesaistītu arvien jaunus un ne tikai izglītību interesējošus lietotājus. Mērķis ir izpildīts, jo no visiem sekotājiem minētajam vecuma posmam ir 43% pārklājums. Gada laikā aktīvi komunicēts twitter.com, publicējot jaunāko informāciju un atbildot uz komentāriem. Gada laikā ar ierakstiem sasniegta teju 500 tūkstošu liela auditorija.

Informācijas centrā ikdienā pieejams informatīvais tālrunis, pieejami informatīvie materiāli par izglītības, zinātnes, sporta, valsts valodas un jaunatnes nozares aktualitātēm. Pilsoņi, nepilsoņi un ārvalstnieki te var pieteikties arī valsts valodas eksāmenam un saņemt valsts valodas apliecību.

7.2. SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU

Ministrijai ir izveidojusies veiksmīga sadarbība ar nevalstiskajām organizācijām, īstenojot kopīgus projektus, izstrādājot normatīvo aktu projektus, strādājot darba grupās un tādējādi veicinot gan nevalstiskā sektora līdzdalību lēmuma pieņemšanas procesos, gan sekmējot informācijas apmaiņu un sociālo dialogu.

Sabiedrības līdzdalība tiesību aktu projektu izstrādē tiek atspoguļota ikviena tiesību akta sākotnējās ietekmes novērtējuma ziņojumā un izziņā par atzinumos izteiktajiem iebildumiem.

Lai nodrošinātu plašu un dažādu sabiedrības grupu interešu pārstāvniecību ar nozares attīstību saistītu lēmumu pieņemšanā, kā arī sekmētu atklātu, savlaicīgu un atbildīgu nozares attīstības plānošanas procesu, 2021. gadā NVO tika pārstāvētas visās darba grupās, komisijās un padomēs, kas darbojas ministrijā.

Piemēram, lai īstenotu vienotu valsts politiku attiecībā uz diasporas nedēļas nogales skolām, finansējuma sadalē un pārraudzīšanā iesaistās diasporas organizācijas – Pasaules brīvo latviešu apvienība un Eiropas Latviešu apvienība, kā arī ir noslēgti divi līdzdarbības līgumi par atsevišķu valsts pārvaldes uzdevumu veikšanu ar biedrību “Īrijas Latviešu nacionālā padome”.

Pedagogu darba samaksas pilnveides darba grupā strādāja pārstāvji no Latvijas Pašvaldību savienības, Latvijas izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrības, Latvijas izglītības vadītāju asociācijas, Neatkarīgās izglītības biedrības. Augstākajā izglītībā un zinātnē produktīva sadarbība izveidojusies ar Latvijas Studentu apvienību, Latvijas Jauno zinātnieku apvienību un citiem partneriem.

Lai nodrošinātu Profesionālās izglītības likumā noteiktā nozaru ekspertu padomju darbības mērķa sasniegšanu, 2021. gadā noslēgti līdzdarbības līgumi ar Lauksaimniecības organizāciju sadarbības padomi un Latvijas Darba devēju konfederāciju. Nozīmīgs sadarbības partneris ir Latvijas izglītības un zinātnes darbinieku arodbiedrība.

Nevalstiskā sektora pārstāvji iekļauti arī ministrijas veidotajās ESF projektu uzraudzības padomēs – Latvijas Pašvaldību savienības, Latvijas Lielo pilsētu asociācijas, Latvijas Brīvo arodbiedrību savienības, Latvijas Darba devēju konfederācijas, Latvijas Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas asociācijas, vecāku organizācijas.

Sporta nozarē ministrijai izveidojusies ilggadēja sadarbība ar biedrību “Latvijas Sporta federāciju padome”, “Latvijas Olimpiskā komiteja”, “Latvijas Paralimpiskā komiteja”, “Latvijas Augstskolu sporta savienība”, “Latvijas Tautas sporta asociācija”, “Latvijas Sporta izglītības iestāžu direktoru padome”, “Latvijas Komandu sporta spēļu asociācija” un citām.

Jaunatnes konsultatīvajā padomē darbojas biedrība „Latvijas Jaunatnes padome”, “Urban Move”, “Latvijas Skautu un gaidu centrālā organizācija”, “Creative Minds for Culture”, “Jaunatne smaidam”, „Protests”, Klubs “Māja”.

VIII 2023. GADĀ PLĀNOTIE PASĀKUMI

Vispārējās izglītības jomā 2023. gadā plānots strādāt pie sabalansēta skolu tīkla pašvaldībās, vienlaikus nodrošinot izglītības pieejamību un domājot par kompleksiem risinājumiem augstvērtīgai izglītības nodrošināšanai vispārējā pamata un vidējā izglītībā. Veicinot pedagogiem konkurētspējīgai atalgojuma un sabalansētas slodzes nodrošinājumu, plānots pieņemt pedagogu zemākās mēnešalgas likmes paaugstināšanas grafiku laika posmā no 2023. gada 1. septembra līdz 2025. gada 31. decembrim, kurā noteikti pedagogu darba samaksas pieauguma principi. tādējādi pilnveidojot pedagogu darba samaksas sistēmu, t.sk. paredzot iespēju pašvaldības izglītības pārvaldes iestādēm tarifēt atbalsta personālu, lai efektīvāk izmantotu atbalsta speciālistu pakalpojumus pašvaldības teritorijas izglītības iestāžu ietvaros. Pamatizglītībā plānots uzsākt pakāpenisku pāreju uz otro svešvalodu kādā no Eiropas Savienības valstu valodām.

Tupināsies nepieciešamo priekšdarbu veikšana pārejai uz mācībām latviešu valodā visās izglītības iestādēs. No 2023. gada 1. septembra vispārējās izglītības pamatizglītības programmas tiks īstenotas pilnībā tikai latviešu valodā 1., 4. un 7. klasē, no 2024. gada 1. septembra – 2., 5. un 8. klasē, no 2025. gada 1. septembra – 3., 6. un 9. klasē. Arī pirmsskolas izglītība no 2023. gada 1. septembra tiks īstenota tikai valsts valodā.

2022./2023. mācību gada beigās noslēgsies pirmais cikls pilnveidotā mācību satura un pieejas ieviešanā. Līdztekus izmaiņām mācību saturā 2022./2023. mācību gadā tiek ieviesta jaunā eksaminācijas sistēma. 2023. gadā Latvijas 4. klašu skolēni piedalīsies Starptautiskās izglītības sasniegumu novērtēšanas asociācijas Starptautiskajā matemātikas un dabaszinātņu izglītības attīstības tendenču pētījumā (IEA TIMSS 2023 pētījums) un 8. klašu skolēni – Starptautiskajā datorprasmju un informācijpratības pētījumā (IEA ICILS 2023 pētījums). Abi starptautiskie pētījumi dos iespēju turpmākajos gados vērtēt gan Latvijas skolēnu matemātikas un dabaszinātņu kompetenču attīstības tendences, gan arī prasmju līmeni IKT jomā. Lai noteiktu skolēnu digitālo prasmju un zināšanu līmeni, Latvija ar ES fondu atbalstu uzsāks dalību Starptautiskajā datorprasmju un informācijpratības (ICILS) pētījumā.

Tiks uzsākta gatavošanās XIII Latvijas Skolu jaunatnes dziesmu un deju svētkiem.

Plānots izstrādāt un izskatīšanai valdībā iesniegt politikas plānošanas dokumentu par akreditētas Eiropas Skolas izveidi Rīgā, kas ietver arī infrastruktūras attīstības plānu un skolas izveides un darbības nodrošināšanas finanšu plānu, un izstrādāt šādas izglītības iestādes izveidošanas nosacījumus, tai skaitā likumprojektu par akreditēto Eiropas skolu Latvijā.

Profesionālajā izglītībā līdz 2023. gada 31. decembrim jāizstrādā profesionālās izglītības valsts standarti – profesionālās pamatizglītības standarts, valsts arodizglītības standarts, valsts profesionālās vidējās izglītības standarta, valsts profesionālās tālākizglītības standarta, valsts profesionālās pilnveides izglītības standarta un valsts profesionālās ievirzes izglītības standarta.

Turpināsies darbs pie virknes jaunu MK noteikumu izstrādes, kā arī pie grozījumiem esošajos noteikumos, lai nodrošinātu apjomīgo Profesionālās izglītības likuma grozījumu ieviešanu.

Tupināsies projekts par darba vidē balstītām mācībām. Plānots, ka projekta ietvaros darba vidē balstītās mācības līdz 2023. gada beigām iesaistīsies vairāk nekā 4000, savukārt mācību praksēs uzņēmumos – vairāk nekā 15 000 profesionālās izglītības iestāžu audzēkņi.

Augstākajā izglītībā notiks Atveseļošanas un noturības mehānisma plāna īstenošana, nodrošinot augstskolu konsolidāciju. Turpināsies darbs pie jauna akadēmiskās karjeras ietvara koncepta un atbilstoša normatīvā regulējuma izstrādes. Svarīgs būs darbs pie ārējās novērtēšanas pieejas maiņas uz augstskolu cikliskas akreditācijas ieviešanu.

Zinātnes jomā nozīmīgs notikums būs Pasaules latviešu zinātnieku kongress “Zinātne Latvijai”, kas Rīgā notiks 2023. gada 28. un 29. jūnijā jau piekto reizi. Kongress ir viens no Latvijas vērienīgākajiem zinātnes notikumiem, jo pulcēs Latvijas zinātnes ekosistēmas dalībniekus no visas pasaules. Kongresā piedalīsies Latvijas un diasporas zinātnieki, jaunie zinātnieki, studenti, starptautiskie un vietējie sadarbības partneri, valdības, valsts pārvaldes un ārvalstu pārstāvniecību pārstāvji.

2023. gada otrajā pusē Latvijā tiks atklāts EKA Biznesa inkubācijas centrs, kur mērķis ir attīstīt kosmosa tehnoloģiju jaunuzņēmumus, veicinot nozares izaugsmi Latvijā, kā arī kosmosa tehnoloģiju pārnesi citās valsts prioritārajās viedās specializācijas (RIS3) nozarēs.

Plānots parakstīt saprašanās memorandu starp IZM un Itālijas Kosmosa aģentūru par sadarbību ar kosmosu saistīto darbību jomā miermīlīgiem mērķiem. Tādējādi tiks iegūts spēcīgs un pieredzējis partneris kosmosa nozarē ārpus EKA un stiprināta Latvijas un Itālijas kosmosa nozares ciešāka sadarbība.

Sporta jomā prioritāri izvirzītais uzdevums būs modernizēt sporta nozares tiesisko regulējumu (tai skaitā sportistu sociālo garantiju un naudas balvu par izciliem sasniegumiem sportā jomā), kā arī turpināt sporta nozares finansēšanas un pārvaldības modeļa administratīvās pārvaldības modeļa reformu.

Turpināsies **darba ar jaunatni** kvalitatīvas un ilgtspējīgas sistēmas izveide un attīstība – jaunatnes darbinieka profesijas nostiprināšana, t.sk. profesijas standarta izstrāde, jaunatnes darbinieku mācību un izcilības programma īstenošana, lai attīstītu jaunatnes darbinieku kompetences strādāt ar jauniešiem ar ierobežotām iespējām. Tiks attīstīta digitālā darba ar jaunatni

sistēma pašvaldībās – izstrādāta un īstenota jaunatnes darbinieku digitālo kompetenču mācību programma un īstenots digitālais darbs ar jaunatni visās Latvijas pašvaldībās.

Plānoti pasākumi **latviešu valodas** zināšanu apguvei un pilnveidei, īpaša uzmanība pievērsta 5-6 gadus veco bērnu pirmsskolas pedagogu profesionālajai pilnveidei latviešu valodas vides veidošanā.

Tiks pilnveidota valsts valodas prasmes pārbaude un stiprināta iestāžu kapacitāte latviešu valodas apguves jomā atbilstoši normatīvajam ietvaram (MK noteikumi, Imigrācijas likums, Ukrainas civiliedzīvotāju atbalsta likums). Joprojām aktuāla būs latgaliešu rakstu valodas un lībiešu valodas attīstība un atbalsta pasākumu nostiprināšana politikas plānošanas dokumentos, pētniecības procesos un digitalizācijas jomā. Turpināsies sadarbība ar latviešu diasporas kopienām, sadarbībā ar LVA sistemātiski atbalstot latviešu nedēļas nogales skolu darbību, nodrošinot diasporas skolotāju izglītošanu, kā arī mācību un metodisko līdzekļu izstrādi.

Diasporas politikas īstenošanā izvirzītās prioritātes 2023. gadam saistītas ar IZM pārziņā esošajām jomām: jaunatnes iniciatīvu atbalsts izglītībā, kultūrā un sportā, kā arī pilsoniskās līdzdalības, pašorganizēšanās un tīklošanās veicināšana; atbalsts remigrācijai – latviešu valodas stiprināšana remigrantiem un viņu ģimenes locekļiem; diasporas iesaiste ciešākas sadarbības veicināšanā Latvijas tautsaimniecībā, zinātnē un talantu piesaistē.